

**VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA,
MARIBOR**

DIPLOMSKA NALOGA

ANALIZA POSLOVANJA PROIZVODNEGA PODJETJA

TVP – VZMETNI INŽENIRING D. D.

V OBDOBJU OD LETA 2002 DO 2006

Kandidatka: Sandra Cafuta

Študentka študija ob delu

Številka indeksa: 11190122433

Program: računovodja

Mentorica: mag. Tatjana Kolenc

Maribor, avgust 2011

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKE NALOGE

Podpisana SANDRA CAFUTA, št. indeksa 11190122433, sem avtorica diplomske naloge z naslovom Analiza poslovanja proizvodnega podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING d.d. v obdobju od leta 2002 do 2006, ki sem jo napisala pod mentorstvom mag. Tatjane Kolenc.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predložena diplomska naloga izključno rezultat mojega dela;
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oziroma citirana skladno s pravili Višje strokovne šole Academia;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli kot moje lastne – kaznivo po Zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah UL št. 16/2007 (v nadaljevanju ZASP), prekršek pa podleže tudi ukrepom VSŠ Academia skladno z njenimi pravili;
- skladno z 32. členom ZASP dovoljujem VSŠ Academia objavo diplomske naloge na spletnem portalu šole.

Ptuj, avgust 2011

.....

podpis študenta

ZAHVALA

Hvala mentorici mag. Tatjani Kolenc za vso strokovno pomoč in nasvete pri pisanju diplomskega dela.

Zahvaljujem se kolektivu Višje strokovne šole Academia za kvalitetno izobraževanje in spodbudo v času mojega študija.

Hvala Tatjani Hren Dizdarević za lektoriranje in odpravo vseh nenamernih slovničnih napak.

Iskreno se zahvaljujem svojima otrokoma, sinu Mihi in hčerki Urški, da sta mi stala ob strani ves čas mojega študija in mi stala ob strani v trenutkih, ko sem vaju potrebovala.

Zahvala gre tudi moji pokojni mamici, ki je verjela vame, me spodbujala ves čas študija in mi stala ob strani v trenutkih, ko sem jo potrebovala.

POVZETEK

Diplomsko delo je analiza poslovanja podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING d.d., ki se s svojo dejavnostjo uvršča v panogo kovinske industrije. Namen analize poslovanja v obdobju od leta 2002 do 2006 je namreč proces spoznavanja poslovanja in stanj, ki daje poslovodstvu podatke za lažje in boljše odločanje. Analiza podjetja z računovodskimi kazalniki daje pomembne in koristne podatke o premoženjskem in finančnem stanju posameznega podjetja. Motiv za diplomsko delo temelji na vse ostrejši konkurenci, ki jo je prinesla globalizacija, podjetja pa se soočajo z vedno večjo krizo in tveganjem. Uspešnega odločanja v podjetju si danes ne moremo zamišljati brez ustreznih informacij, pravilne in pravočasne računovodske informacije so nujno potrebne za sprejemanje pravih poslovnih odločitev.

Ključne besede: analiza poslovanja, računovodski kazalniki, računovodski izkazi, sredstva, obveznosti do virov sredstev

ABSTRACT

The diploma work is analysis business of the TVP-VZMETNI INŽENIRING d.d, which their activities classified in the metal industry sector. Purpose of the analysis operations for the period from 2002 to 2006, is the process of learning about business and conditions, providing to management the information for better decision making. Analysis of the companies with the accounting indicators of the gives important and useful information about the property and financial situation of the firm. The motivation for the diploma work is based on the all the with increased competition brought about by the globalization, companies are faced with the growing the crisis and risk. The company's The successful we can not imagine today without adequate information, accurate and timely the accounting information absolutely necessary for making the right business decisions.

Key words: business analysis, accounting ratios, financial statements, assets, liabilities

KAZALO

1	UVOD	7
1.1	OPREDELITEV OBRAVNAVANE ZADEVE	7
1.2	NAMEN, CILJI IN OSNOVNE TRDITVE	8
1.3	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE.....	9
1.4	METODE RAZISKOVANJA	9
2	OPREDELITEV IN NAMEN RAČUNOVODSKEGA INFORMIRANJA	10
2.1	RAČUNOVODSKE INFORMACIJE IN NJIHOVO RAZKRIVANJE	10
2.2	UPORABNIKI INFORMACIJ V RAČUNOVODSKIH POROČILIH.. 12 NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.	
2.3	VIRI INFORMACIJ ZA RAČUNOVODSKO ANALIZO.....	14
2.3.1	Letna poročila.....	15
2.3.1.1	Bilanca stanja in razkritja postavk v bilanci stanja	15
2.3.1.2	Izkaz poslovnega izida in z njim povezana razkritja.....	17
3	ANALIZA RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	20
3.1	VRSTE ANALIZIRANJA.....	21
3.2	METODE ANALIZIRANJA	21
4	KAZALNIKI.....	23
4.1	KAJ SO KAZALNIKI	24
4.2	UREDITEV KAZALNIKOV	24
4.2	OBVEZNI KAZALNIKI PO SRS (2006).....	25
5	ANALIZA POSLOVANJA PODJETJA TVP-VZMETNI INŽENIRING D.D.	27
5.1	PREDSTAVITEV PODJETJA	27
5.1.1	Upravljanje, organiziranost in kadri	28
5.1.2	Notranja organizacija družbe.....	30
5.1.3	Sistem kakovosti.....	30
5.1.4	Poslanstvo, strategija, cilji in motivacija zaposlenih.....	31
5.1.5	Prikaz aktivnosti na področju dosedanjih programov in trgov.....	31
5.1.6	Panoga družbe, ocena panoge, perspektiva v EU in v svetu	35
5.2	KAZALNIKI INVESTIRANJA	36
5.3	KAZALNIKI FINANCIRANJA	38
5.4	KAZALNIKI PLAČILNE SPOSOBNOSTI	42
5.5	KAZALNIKI GOSPODARNOSTI	45
5.6	KAZALNIKI DONOSNOSTI.....	49
5.7	KAZALNIKI PRODUKTIVNOSTI IN DOHODKOVNOSTI	52
5.8	KAZALNIKI FINANČNE MOČI	55
6	PREDLOGE POSLOVODSTVU PODJETJA.....	56
7	SKLEP	57

8	UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI	58
9	PRILOGE.....	61

KAZALO TABEL

Tabela 1: Pregled kupcev od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2006	33
Tabela 2: Obseg sredstev	37
Tabela 3: Kazalniki stanja investiranja.....	38
Tabela 4: Primerjalni kazalniki investiranja.....	38
Tabela 5: Obseg obveznosti do virov sredstev	41
Tabela 6: Kazalniki stanja financiranja	41
Tabela 7: Primerjalni kazalniki stanja financiranja	42
Tabela 8: Količnik plačilne sposobnosti.....	44
Tabela 9: Primerjalni kazalniki plačilne sposobnosti	45
Tabela 10:Kazalniki gospodarnosti	48
Tabela 11:Primerjalni kazalniki gospodarnosti	48
Tabela 12:Kazalniki donosnosti	51
Tabela 13:Primerjalni kazalniki donosnosti	51
Tabela 14:Kazalniki produktivnosti in dohodkovnosti	54
Tabela 15:Primerjalni kazalniki produktivnost in dohodkovnosti	55
Tabela 16:Kazalniki kreditne moči.....	55

KAZALO SLIK

Slika 1: Predstavitev uporabnikov računovodskih informacij.....	14
Slika 2: Skupina kazalnikov	25

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Izobrazbena struktura zaposlenih.....	29
Graf 2: Starostna struktura zaposlenih.....	29
Graf 3: Delež prodaje 2006	34
Graf 4: Obseg sredstev	38
Graf 5: Obseg obveznosti do virov sredstev.....	42
Graf 6: Kazalniki plačilne sposobnosti.....	45
Graf 7: Kazalniki gospodarnosti.....	48
Graf 8: Kazalniki donosnosti.....	51
Graf 9: Kazalniki produktivnosti in dohodkovnosti	54

1 UVOD

Obvladovanje tveganj je postalo eden od ključnih dejavnikov uspešnosti v sodobnem poslovanju in hkrati prvi pogoj za ohranjanje konkurenčnosti podjetja. V tržnem gospodarstvu so podjetja pri poslovanju prepuščena sama sebi, odgovorna so za svoje poslovanje in zato morajo posledice napačnih poslovnih odločitev nositi sama. Tržno gospodarstvo torej pomeni individualizacijo tveganja in individualno prevzemanje odgovornosti za uresničitev ali neuresničitev poslovnih načrtov. Velik pomen v obvladovanju tveganj imajo računovodski izkazi; le-ti so del postopka računovodskega poročanja in predstavljajo urejene računovodske predstavitve finančnega stanja ter poslov, ki jih je imelo podjetje. Potrebe uporabnikov, tako notranjih kot zunanjih, po informacijah poslovanja gospodarskih družb je pripeljalo do sodobnega razvoja analiz računovodskih podatkov.

V diplomski nalogi bom opredelila kaj so računovodske informacije, kaj je namen računovodskega informiranja, kaj je analiza, katere so metode le-te in kaj je pomembno pri analiziranju računovodskih izkazov. Za računovodsko analizo so glavni vir podatkov evidence iz knjigovodstva, izhodišče so podatki iz temeljnih računovodskih izkazov, med katere uvrščamo bilanco stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov ter izkaz gibanja kapitala.

1.1 *Opredelitev obravnavane zadeve*

Osnovna celica gospodarstva je podjetje. Glavni cilj podjetja je doseči kar največji rezultat ob danih delovnih sredstvih, predmetih dela in delu zaposlenih. Da bi se v podjetju lažje odločali, moramo podjetje spoznati, spoznavanje podjetja na sistematičen način je analiza podjetja.

Analiza poslovanja podjetja je osnova za sprejemanje ciljev in za kontrolo uresničevanja teh ciljev. Je torej proces spoznavanja poslovanja podjetja in priprava za odločanje v podjetju o izboljšanju uspešnosti poslovanja s stališča uporabnika analize (Lipovec, 1983, 31).

Za analiziranje poslovanja družbe, v kateri sem bila zaposlena, sem se odločila zaradi tega, ker ima veliko podjetnikov – predvsem ljudi, ki vodijo mala podjetja – ponavadi zelo malo ali skoraj nič ekonomskega znanja iz poslovanja podjetja. Tako je bilo tudi v našem podjetju. Iz tega razloga želim z diplomsko nalogo izdelati analizo poslovanja podjetja za zadnjih 5 let in tako priti do informacij o poslovanju, ki bodo lahko osnova poslovodstvu za sprejemanje

nadaljnjih odločitev. Analiza poslovanja je namreč proces spoznavanja poslovanja in stanj, ki daje poslovodstvu podatkovno podlago za lažje in boljše odločanje, ki vodi tudi k doseganju večje uspešnosti.

1.2 Namen, cilji in osnovne trditve

Namen moje diplomske naloge je prikazati pomen računovodskih izkazov in analiz pri sprejemanju odločitev ter izdelati analizo poslovanja za konkretno podjetje.

Namen analize je pripraviti informacije na podlagi presoje določenega pojava, kar uporabniku omogoča spoznavno podlago za sprejemanje poslovnih odločitev (Bergant, 2000, 40).

Cilj moje diplomske naloge je poslovodstvu predstaviti analizo poslovanja podjetja in mu prikazati, kako uspešno je poslovanje družbe, ali obstaja kakšna bojazen, da bi podjetje zašlo v krizo in kako bi poslovanje lahko še izboljšali.

Cilji diplomske naloge so:

- prikazati pomen informacij v računovodskih izkazih in njihovo izrazno moč ter pomen za poslovno odločanje;
- narediti analizo računovodskih izkazov za dobo pet let;
- z računovodsko analizo proučiti premoženjsko-finančni položaj podjetja ter uspešnost poslovanja in tako priti do rezultatov, ki bi podjetju pomagali pri določenih odločitvah;
- opraviti primerjavo s povprečjem panoge in s sorodnim podjetjem;
- na osnovi opravljene analize izdelati predloge poslovodstvu za gospodarnejše in produktivnejše poslovanje.

Osnovna trditev diplomskega dela je, da je kvalitetna in pravilno pripravljena analiza poslovanja podjetja osnova za sprejemanje ciljev in podlaga za izvajanje kontrole uresničevanja postavljenih ciljev, hkrati pa je tudi podlaga za pripravo planov in načrtov za poslovanje podjetja. Z analizo poslovanja poslovodstvu pomagamo pri njihovih poslovnih odločitvah in jih lahko pravočasno opozorimo v primeru odstopanja realizacije od zastavljenih ciljev.

1.3 Predpostavke in omejitve

Za analize poslovanja podjetja sem uporabila obdobje petih let in predpostavljam, da letna poročila ter računovodski izkazi izkazujejo pošteno in resnično sliko premoženjskega ter finančnega stanja družbe po posameznih poslovnih letih.

Omejitve pri diplomski nalogi so bile, da vseh analitičnih podatkov ne bom mogla uporabiti pri izdelavi diplomske naloge, zaradi varovanja poslovne skrivnosti družbe.

1.4 Uporabljene metode raziskovanja

Raziskava v diplomski nalogi je osredotočena na poslovanje gospodarske družbe za obdobje od leta 2002 do 2006.

V diplomski nalogi sem uporabila naslednje metode, in sicer:

- statične metode in analitični način proučevanja sem uporabila pri proučevanju procesov, pojavov ter stanj v preteklem poslovanju podjetja in pri primerjalnih presojah. Z uporabo teh metod sem lahko postavila osnovna pravila o obnašanju pojavov poslovanja, ki so predmet proučevanja, in napovedala rešitve za odpravo vzrokov za neugodna stanja in spremembe;
- zbiranje in analiza podatkov: sistematično sem zbirala podatke in dokumentacijo, ki je na razpolago v poročilih o poslovanju podjetja, na internetu in v strokovni literaturi. Pri analizah sem uporabila posebne metode analize, tj. analizo kazalnikov, ki so značilni za računovodsko analiziranje;
- matematično metodo sem uporabila pri izračunavanju kazalnikov in kazalcev iz absolutnih števil ter pri izračunavanju relativnih števil, kot so koeficienti, odstotki, stopnje udeležbe, indeksna števila.

2 OPREDELITEV IN NAMEN RAČUNOVODSKEGA INFORMIRANJA

Računovodsko informiranje je predstavljanje računovodskih podatkov in informacij uporabnikom. Kot takšno je končna stopnja knjigovodenja, računovodskega predračunavanja, nadziranja in proučevanja. Prejemniki računovodskih podatkov na njihovi podlagi oblikujejo računovodske informacije, bodisi za svoje potrebe ali potrebe drugih uporabnikov.

Računovodsko informiranje je del celotnega informiranja o podjetju in računovodske informacije predstavljajo eno od podlag za odločanje tako lastnikov kot uprave podjetja, ki morajo sprejemati odločitve. Dobro odločanje temelji na pravih informacijah. Tako je poročanje lastnikom o finančnem položaju podjetja (bilanca stanja), uspehu podjetja (izkaz poslovnega izida), spremembah finančnega položaja (izkaz finančnega izida) ter sestavinah kapitala (izkaz gibanja kapitala) eden glavnih virov informacij, ki jih lastniki dobijo in na podlagi katerih spremljajo, kako poslovodstvo upravlja njihovo premoženje. Te informacije jim omogočijo sprejemati takšne odločitve, da bodo maksimirali svoje premoženje, kar pa je eden od njihovih glavnih ciljev (Benedik, 2003, 4).

2.1 *Računovodske informacije in njihovo razkrivanje*

Glede na časovno opredeljenost ločimo obdobjne in občasne računovodske informacije. Obdobjne in občasne so tedenske, mesečne, kvartalne, polletne in letne računovodske informacije. Pri pripravljanju računovodskih informacij predpostavljamo, da gre za delujoče podjetje, torej za tisto, ki bo v določeni prihodnosti nadaljevalo poslovanje in nima niti potrebe niti namena, da bi ustavilo ali pomembno skrčilo obseg svojega delovanja (Vezjak, 2002, 31).

Poslovni dogodki se pripoznajo takrat, ko se pojavijo, in ne šele ob plačilu. Pomembna predpostavka je tudi ta, da morajo biti računovodske informacije pripravljene tako, da izražajo resnično in pošteno sliko poslovanja podjetja. Če katero podjetje ne upošteva katere od predpostavk, je potrebno uporabnike informacij o tem posebej obvestiti.

Računovodske informacije morajo biti za uporabnike:

- **zanesljive** – računovodske informacije morajo biti za uporabnike zanesljive in morajo predstavljati tisto, za kar trdijo, da predstavljajo;

- **nepristranske** – pri sestavljanju računovodskih izkazov morajo biti vsi posli in dogodki prikazani zvesto in nepristransko ne glede na to, kako to vpliva na poslovni izid podjetja;
- **razumljive** – za računovodske informacije je bistveno, da so razumljive za uporabnike, seveda ob domnevi, da imajo le-ti dovolj znanja za pravilno razumevanje informacij;
- **bistvene** – da bodo informacije za uporabnika koristne, morajo biti bistvene za njegovo odločanje in so orodje za njegove poslovne ter zasebne odločitve. Tako imajo lahko tovrstne informacije napovedovalno ali potrditveno vlogo. O napovedovalni vlogi računovodskih informacij govorimo tedaj, ko lahko njihov uporabnik predvidi in napove prihodnje poslovanje podjetja. Ko pa uporabnik po računovodskih informacijah preverja preteklo poslovanje podjetja, mu lahko informacije pomagajo potrditi, ali so bile napovedi pravilne;
- **primerljive** – informacije morajo biti med seboj primerljive s podjetji v sorodnih panogah. To pomeni, da lahko uporabnik pridobi ustrezno sliko o uspešnosti poslovanja in njegovi spremembi s primerjavo preteklih in sedanjih računovodskih izkazov, obenem pa ob zavzetih predpostavkah predvideva uspešnost poslovanja podjetja v prihodnosti. Da bi bila njihova presoja ustrežnejša in pravilnejša, morajo biti uporabniki računovodskih izkazov ustrezno poučeni o računovodskih usmeritvah in njihovih morebitnih spremembah, uporabljenih pri sestavi izkazov.

Razkritja, ki jih obravnava računovodska stroka, so vse razkrite informacije v letnih poročilih razen tistih, ki so razkrite preko temeljnih računovodskih izkazov. Razkritja se na računovodske izkaze nanašajo oziroma jih dopolnjujejo. Lahko so vrednostna ali nevrednostna. Med vrednostne sodijo bolj podrobno prikazani podatki iz obrazcev računovodskih izkazov. Nevrednostna razkritja pa so lahko opisi in dejstva, ki so lahko kvantificirana v drugih nedenarnih enotah (Vezjak, 2002, 30).

Vsa podjetja, ki so registrirana v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah v (v nadaljevanje ZGD-1), so dolžna v prilogi k računovodskim izkazom kot del letnega poročila zajeti vse podatke in pojasnila, ki jih zahteva sedmo poglavje prvega dela ZGD-1, ki predpisuje poslovne knjige in letno poročilo.

V prenovljenih slovenskih računovodskih standardih so razkritja zbrana v posebnem poglavju posameznega standarda, tako da je pripravljavcem informacij delo olajšano.

Pomembnost razkritij je predvsem v tem, da uporabnikom predpisanih računovodskih izkazov ne zadoščajo le vrednosti podatkov, ki so prikazani v izkazih, ampak so za njihovo razumevanje in ustrezno pojasnjevanje potrebna še dodatna pojasnila, ki so podana v prilogi k letnim računovodskim izkazom (Benedik, 2003, 5).

2.2 Uporabniki informacij v računovodskih poročilih

Uporabnik računovodskih informacij je lahko vsakdo, ki želi informacije uporabiti za ekonomsko odločanje, vendar nima dostopa do notranjih informacij o poslovanju (izjema je davčna uprava). Obstaja več skupin, ki želijo informacije o poslovanju podjetja, vendar se med seboj razlikujejo po svojih osnovnih zahtevah, pričakovanjih in dostopnosti do virov informacij. Uporabniki računovodskih poročil so naslednji (Rees, 1994, 3):

a) vlagatelji v podjetje:

- delničarji;
- lastniki obveznic;
- ostali, predvsem banke;

b) poslovni partnerji:

- dobavitelji;
- kupci;
- zaposleni;
- sindikat;

c) ostali:

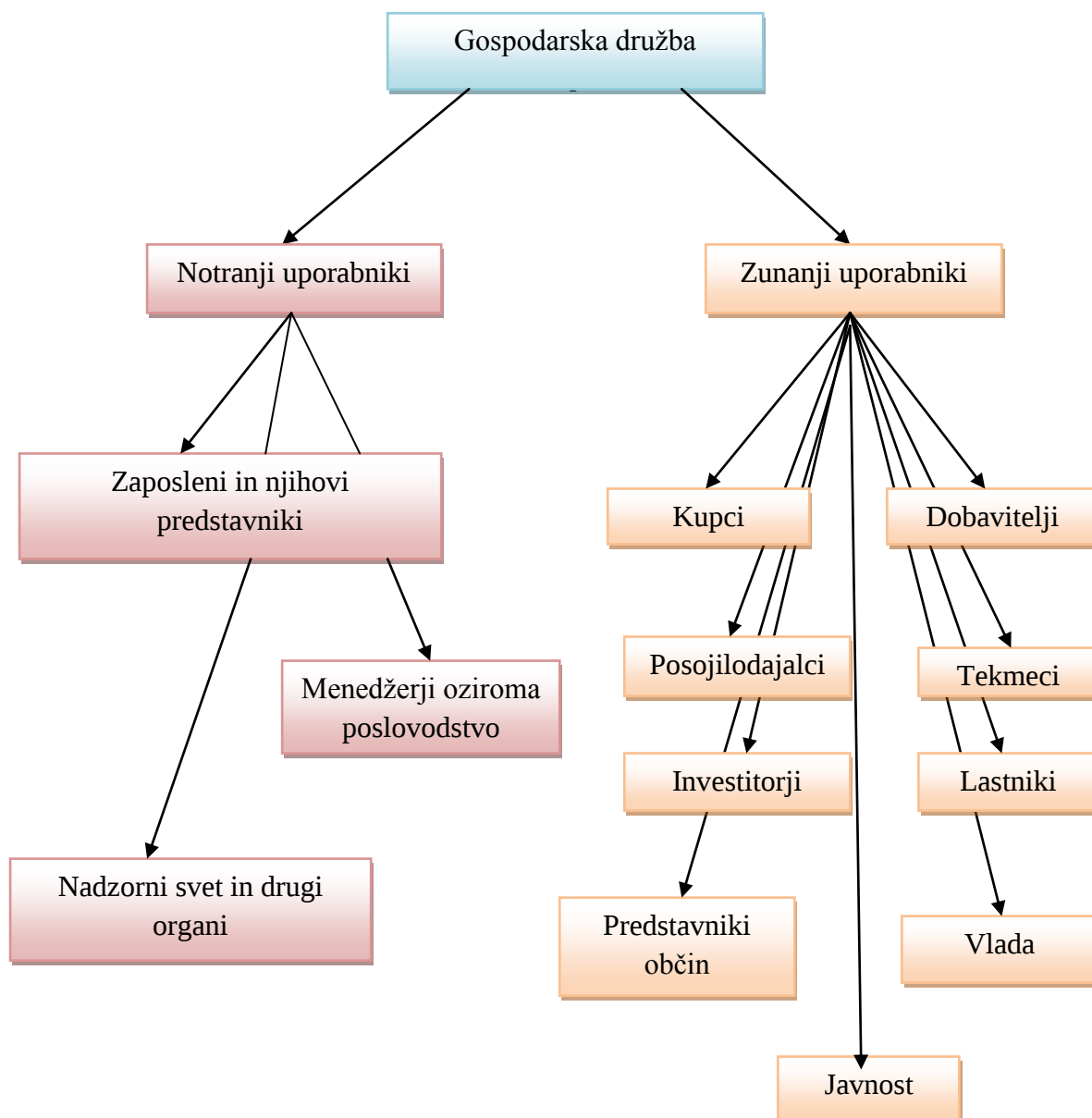
- davčna služba;
- snovalci makroekonomske politike;
- lokalna uprava;
- institucije, zadolžene za nadzor javnega sektorja;
- konkurenca;
- javnost;

d) analitiki in svetovalci.

Slovenski računovodski standardi (v nadaljevanju SRS) razdelijo uporabnike na **notranje** in **zunanje**. **Notranji** so predvsem vodje na različnih ravneh in drugi zaposleni, ki potrebujejo informacije za odločanje pri svojem delu.

Zunanji uporabniki računovodskih informacij pa so naslednji:

- **lastniki podjetja;** po SRS so to tisti, ki niso člani njegovih upravljalnih in/ali nadzornih organov, sem pa spadajo tudi možni vlagatelji kapitala. Lastnike zanima predvsem dolgoročna dobičkonosnost kapitala in sredstev ter kakovost uprave, ki zna zastaviti cilje in jih tudi uresničiti. Delničarji in njihove svetovalce zanima predvsem gibanje vrednosti delnic, ki jih imajo v lasti in poskušajo predvidevati njihove spremembe. Iščejo podcenjene in precenjene delnice. Prodajajo tiste, katerih realna vrednost je nižja od njihove tržne vrednosti, in kupujejo tiste, katerih realna vrednost je višja od njihove tržne vrednosti;
- **posojilodajalci in dobavitelji;** v tem kontekstu so omenjeni predvsem tisti, ki dajejo dolgoročna posojila in dolgoročne kredite, dolgoročne blagovne kredite in kratkoročne kredite. Zanima jih zlasti sposobnost podjetja za redno odplačevanje posojil in dolgoročna dobičkonosnost sredstev. V to skupino lahko uvrstimo tudi lastnike obveznic;
- **kupci;** tudi kupce zanima predvsem dolgoročna dobičkonosnost sredstev in s tem možnost ohranjanja ustaljenega poslovanja. Za kupce je pomembno, da težave svojega dobavitelja predvidi in pravočasno ukrepa. Dobavitelj, ki postane plačilno nesposoben, ni sposoben ohranjati dogovorjene kvalitete in spoštovati dobavne roke;
- **konkurenca;** zanima jo predvsem dobičkonosnost in finančni položaj podjetja. Analiza poslovanja podjetju omogoči, da nadzira svojega konkurenta, ki je na primer primeren za prevzem;
- **država;** zanima jo poslovanje določenega podjetja zaradi davčnih dajatev;
- **javnost;** zanima jo predvsem vpliv poslovanja podjetja na naravo in družbeno okolje; ali podjetje s svojim delovanjem ogroža naravo in kakšne so možnosti zaposlovanja v določenem podjetju.

Slika 1: Predstavitev uporabnikov računovodskih informacij

Vir: Atrill, 1996, 2

2.3 Viri informacij za računovodsko analiziranje

Viri informacij za računovodsko analiziranje so poročila, ki se delijo na:

- letna poročila;
- poročila o načrtih podjetja;
- druga poročila; sem spadajo medletna in obdobjna poročila, poročila po posameznih področjih, poročila o združitvah in delitvah podjetij, poročilo o poslovanju posameznih enot v podjetju.

2.3.1 Letno poročilo

Letno poročilo pomeni obračun dela uprave delničarjem in sporočilo tistim, ki sodelujejo (ali bi želeli sodelovati) z delniško družbo, kako uspešna je in kakšne so možnosti za njen nadaljnji razvoj. Minimalna vsebina letnega poročila je predpisana z ZGD-1. Določila o oblikovanju letnih poročil se razlikujejo glede na velikost družbe. V 55. členu ZGD se za razvrstitev družb na mikro, majhne, srednje in velike uporabljajo tri merila na bilančni presečni dan bilance stanja, in sicer:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu;
- čisti prihodki od prodaje;
- vrednost aktive.

Naša delniška družba je majhna družba, saj:

- povprečno število delavcev v poslovnem letu ne presega 52;
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 7.300.000,00 €;
- vrednost aktive ne presega 3.650.000,00 €.

Letno poročilo majhnih kapitalskih družb z vrednostnimi papirji, katerih se ne trguje na organiziranem trgu, mora v skladu s 60. členom ZGD-1 sestavljati:

- bilanco stanja;
- izkaz poslovnega izida;
- priloge s pojasnili k izkazu.

2.3.1.1 Bilanca stanja in razkritja postavk v bilanci stanja

Bilanca stanja predstavlja sliko finančnega položaja podjetja na koncu poslovnega obdobja, kjer so na eni strani predstavljena sredstva, kot so na primer tovarne, stroji, patenti, ki so bila pridobljena in niso bila v celoti potrošena med poslovanjem, na drugi strani pa obveznosti do virov sredstev. Predstavljene informacije v bilanci stanja morajo slediti zelo natančnim pravilom, čeprav določeni detajli variirajo od enega do drugega pravnega reda države (Walton, 2000, 55).

V bilanci stanja velja enakost (Walton, 2000, 55):

$$\text{dolgi} + \text{kapital (izvor financiranja)} = \text{sredstva (posledica financiranja)}$$

$$(\text{dolgoročni dolg} + \text{poslovne obveznosti}) + (\text{kapital} + \text{dobiček}) = \text{denar} + \text{kratkoročna sredstva} + \text{dolgoročna sredstva}$$

Če je podjetje uspešno, bo ustvarilo vrednost, ki bo pripadala lastnikom, posledica bo povečan delež kapitala. Če podjetje ni bilo uspešno, se vrednost kapitala zmanjša. Ker pa so sredstva lahko financirana tudi z dolgom, ga je potrebno upoštevati.

Zato velja enakost:

$$\Delta \text{ sredstev} = \Delta \text{ kapitala} + \Delta \text{ dolga}$$

Ta osnovna enakost pove, da mora katerakoli računovodska transakcija omogočiti ravnotežje med izvorom in uporabo in da spremembe, ki nastanejo na eni, povzročijo spremembe na drugi strani enačbe (Walton, 2000, 55).

Obliko bilance stanja določa SRS 24.4. Obseg razčlenjevanja postavk v bilanci stanja je odvisen od vrste in narave podjetja. Razčlenjevanje je določeno glede na velikost podjetja. Bilanca stanja je veliko bolj razčlenjena pri srednjih in velikih podjetjih kot pri mikro in malih.

Sredstva so v denarni merski enoti izražene stvari, pravice in denar, s katerimi premoženjsko pravno razpolaga podjetje. Obveznosti do virov sredstev temeljijo na pravno zasnovanem razmerju podjetja do virov sredstev.

Sredstva so v bilanci stanja vsebinsko razvrščena po načelu likvidnosti, torej v kakšni meri je sredstvo zamenljivo za denar. V Sloveniji so sredstva v bilanci stanja urejena po načelu naraščajoče likvidnosti; najprej so prikazana sredstva, ki so najbolj oddaljena od denarne oblike. V tujini je med drugim uveljavljeno načelo padajoče likvidnosti, torej so najprej prikazane najbolj likvidne oblike sredstev.

Obveznosti do virov sredstev so v bilanci stanja razporejene po načelu zapadlosti. To pomeni, da se upošteva rok zapadlosti posamezne oblike obveznosti do virov sredstev. Pri nas velja načelo padajoče zapadlosti, kjer najprej prikažemo vire sredstev, ki imajo najdaljši rok zapadlosti.

Sredstva se v bilanci stanja delijo v tri skupine, in sicer:

- dolgoročna sredstva;
- kratkoročna sredstva;
- kratkoročne aktivne časovne razmejitve.

Obveznosti do virov sredstev sestavljajo pet osnovnih skupin, in sicer:

- kapital;
- rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve;
- dolgoročne obveznosti;
- kratkoročne obveznosti;
- kratkoročne pasivne časovne razmejitve.

V 69. členu ZGD-1 je določeno kaj mora podjetje zraven podatkov in pojasnil razkriti po SRS ter mednarodni standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju MSRP). Tudi ta vsebina je določena glede na velikost gospodarske družbe.

Majhna družba mora razkriti naslednje točke 69. člena ZGD-1. Le-te so:

- metode, ki so bile uporabljene za vrednotenje posameznih postavk;
- podatke za vsako družbo, v kapitalu katere je družba sama neposredno ali po osebi, ki deluje za račun družbe, udeležena z najmanj 20 %;
- če je družba družbenik v drugi družbi in neomejeno osebno odgovarja za obveznosti te družbe;
- če ima družba odobreni kapital ali je pogojno povečala osnovni kapital;
- če ima družba lastne deleže;
- če je družba izdala več razredov delnic;
- višino vseh obveznosti z rokom dospelosti, daljšim od pet let;
- višina vseh obveznosti, ki so zavarovane s stvarnim varstvom.

Pri razkrivanju posameznih postavk v letnih poročilih morajo podjetja upoštevati tudi zahteve po razkritju, ki jih predpisujejo SRS. V 2. točki uvoda v SRS 2006 je prvič opredeljeno, kateri SRS se morajo upoštevati pri predpisanem zunanjem poročanju: SRS od 1 do 15, od 17 do 19 in od 24 do 27, ter tiste določbe drugih SRS, na katere se našteti sklicujejo ali nanašajo, in uvod v SRS. Novost v SRS 2006 je neposredno zapisana zahteva (14. točka uvoda v SRS), da mora vsako podjetje razkriti, da je pri pripravi računovodskih izkazov uporabilo SRS oziroma, da so računovodski izkazi skladni z njimi.

2.3.1.2 Izkaz poslovnega izida in z njim povezana razkritja

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, v katerem je poslovni izid resnično in pošteno prikazan ter je sestavni del letnega poročila vseh gospodarskih družb ne glede na to, ali so zavezane k reviziji izkazov ali ne.

Izkaz poslovnega izida zrcali uspešnost poslovnih odločitev posloводства v določenem časovnem obdobju, kjer je rezultat računovodski dobiček ali izguba za lastnike podjetja. Prikazani dobiček ali izguba se posledično vidi pri povečanju (dobiček) oziroma zmanjšanju (izguba) kapitala v bilanci stanja. Zato lahko s tega vidika obravnavamo izkaz poslovnega izida kot dodatek k bilanci stanja (Helfer, 2000, 152).

Izkaz poslovnega izida je najboljši pokazatelj skladnosti ustvarjene realizacije podjetja s stroški v določenem časovnem obdobju in predstavlja osnovo za prihodnjo oceno prihodkov ter stroškov (Benedik, 2003, 18).

Glede na to, da izkaz računovodsko prikazuje poslovni izid določenega podjetja, kaže na njegovo pomembnost kot vir informacij. Številne okoliščine vplivajo na to, da je računovodsko ugotovljeni poslovni izid praviloma drugačen od poslovnega izida, pridobljenega na podlagi ekonomskih sodil. Razliko je mogoče zmanjšati le na podlagi ustrezne analize. Izrazna moč poslovnega izida je tem večja, čim boljšo analizo omogoča (Bergant, 2002, 55).

Izkaz poslovnega izida je lahko sestavljen v eni izmed dveh stopenjskih oblik, različica I (anglo-ameriška različica) in različica II (nemška različica). Prednostno zaporedje v SRS 25 je enako zaporedju iz ZGD-1, družba pa si izbere tisto različico, ki ji bolj ustreza glede na njene mednarodne stike (Oder, 2007, 13).

Gospodarske družbe, ki se odločijo za obliko poslovnega izida po različici I, morajo v prilogi k temu izkazu pojasniti stroške po vrstah, kot so:

- nabavna vrednost prodanega blaga in materiala;
- stroški porabljenega materiala;
- stroški storitev;
- stroški plač;
- stroški socialnih zavarovanj (posebej stroški pokojninskih zavarovanj v pojasnilih);
- stroški amortizacije;
- prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih dolgoročnih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih;
- prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih.

V primeru, da se gospodarska družba odloči za obliko izkaza poslovnega izida po različici II, mora v prilogi k izkazu pojasniti stroške po funkcionalnih skupinah, kot so;

- nabavna vrednost prodanega blaga in proizvodjalni stroški prodanih proizvodov;
- stroški prodajanja;
- stroški splošnih dejavnosti.

V primeru, če gospodarska družba ne sestavlja izkaza gibanja kapitala, je v prilogi k izkazu poslovnega izida ali kot dodatek k izkazom dolžna izdelati prilogo bilančni dobiček.

3 ANALIZA RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Z analiziranjem poslovanja presojava odmike pri uresničevanju ciljev poslovne politike, njihove vzroke in možnosti za izboljšanje. Eno izmed področij analize poslovanja predstavlja tudi analiza temeljnih računovodskih izkazov oziroma podatkov, ki jih dobimo iz izkaza stanja, izkaza poslovnega izida ter finančnih in denarnih tokov. Podatki v teh temeljnih računovodskih izkazih služijo različnim uporabnikom. Na podlagi teh izkazov je mogoče dobiti vpogled v finančni položaj podjetja, dobiti podobo o donosnosti, plačilni sposobnosti, solventnosti, gospodarnosti in drugih razsežnostih uresničevanja ciljev podjetja, o spreminjanju le-teh in o položaju podjetja v razmerju do primerljivih podjetij, do rezultatov preteklega ali planiranega poslovanja (Korošec, 1995, 149).

Pri presoji uspešnosti poslovanja poleg finančnih meril presojo ne smemo zanemariti tudi drugih vidikov, tako imenovanih nefinančnih meril presoje uspešnosti. Analizo različni avtorji različno imenujejo. Po Vielu (1958, 1–11) je analiza poslovanja raziskava in ocena dogajanj ter pojavov pri gospodarjenju podjetja s pomočjo statično analitičnih metod.

Analiza poslovanja mora »razsvetliti«¹ podjetje in dati podlago za boljše ter racionalnejše tekoče vodenje podjetja in za pomembne poslovno-politične odločitve, posledice česar bodo večje finančne, kadrovske in strukturne spremembe. Kadar koli si postavimo kak cilj, lahko trdimo, da gre za analitsko dejavnost, ker morajo biti aktivnosti poslovnega ali drugega sistema usmerjene k zadanemu cilju. Vse to zahteva najprej načrtovanje samih ciljev in poti za njihovo uresničevanje ter nato presojanje vsega uresničenega. Gre za tri zaporedna pravila, ki jim pravimo načrtovanje, uresničevanje in presojanje (Koletnik, 1995, 22).

Z analizo poslovanja presojava ekonomski položaj poslovnih sistemov, to je njihovo učinkovitost, uspešnost, premoženjsko in finančno trdnost. Tako pridemo do osnove za ukrepanje v prihodnjem poslovanju. Analiza omogoča smotrnejše gospodarjenje in ima ekonomski namen ter s tem tudi svojega uporabnika. Če poskušamo vsebinsko opredeliti analiziranje, ugotovimo, da je informacijski proces, znotraj katerega se uresničuje sistematično spoznavanje procesov in stanj ter se pripravljajo strokovne podlage (informacije) za poslovne odločitve (Koletnik, 1995, 38).

3.1 Vrste analiziranja

Ker na analiziranje poslovanja v podjetju ali pri drugih poslovnih osebah lahko gledamo iz različnih zornih kotov, poznamo več vrst analiziranja ali, kot pravi Koletnik (Koletnik, 1995, 39), pridemo do posebne tipologije analiziranja. Le-ta je lahko:

- notranje in zunanje analiziranje;
- analiziranje za upravljanje in vodstvene ravni;
- analiziranje premoženja, finančnega in uspešnega položaja;
- analiziranje posameznih temeljnih funkcij (analiza nabave, proizvodnje in drugo);
- predhodne, tekoče in poznejše analiziranje;
- popolno in delno analiziranje.

Analiziranje omogoča zbirka podatkov in metod, ki jih uporabljamo pri proučevanju in presojanju. Če hočemo uspešno uresničevati analitsko dejavnost, morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji (Koletnik, 1995, 39):

- poznati moramo potrebe uporabnikov;
- imeti moramo potrebne vhodne podatke;
- imeti moramo potrebne tvorce za uresničevanje analitske dejavnosti;
- poznati moramo analitske postopke in metode.

3.2 Metode analiziranja

Analiziranje je miselni proces, ki sloni na predpostavkah sistematičnega spoznavanja. Da bo proces analiziranja smotrno, ga moramo organizirati skladno z ekonomskimi načeli. To pomeni, da moramo analiziranje urediti v zaporedne naloge, v pripravljajna, planska, izvedbena in sklepna opravila. Po Koletniku (1995, 40) so dela v posameznih fazah naslednja:

- v prvi fazi izdelamo okvirni program in ustvarimo možnosti za izvajanje analitskih nalog (organizacija, kadrovanje, preskrba delovnih pripomočkov ...);
- v drugi fazi načrtujemo analitska opravila in v tej zvezi izdelamo dolgoročne ter kratkoročne načrte delovnih nalog, potrebnih kadrov, delovnih sredstev, podatkov in storitev;
- v tretji fazi izdelamo analitski proces za vsako zadano nalogo – to je obsežnejša faza in vsebuje več podfaz, ki vodijo od zaznave do rešitve problema;
- v četrti fazi posredujemo in shranjujemo analitska poročila.

Ker je analiziranje proces sistematičnega spoznavanja poslovanja, si morajo naloge slediti v logičnem zaporedju. Analiziranje sodi v izvedbeno fazo analitskega procesa in poteka v naslednjem zaporedju (Koletnik, 1995, 40):

- opredelitev ciljev;
- izdelava izvedbenega načrta;
- izstavitev (lansiranje) nalog za analiziranje;
- preskrba in zajemanje podatkov za potrebe analiziranja;
- pretvorba (transformacija) izvirnih podatkov v izvedene;
- proučevanje problemske situacije (diagnosticiranje);
- iskanje rešitev – (terapija);
- oblikovanje analitskega poročila.

Da analiza opraviči svoj namen, mora imeti znanega uporabnika. Ko poznamo uporabnika analize, so znane tudi zahteve. Na podlagi opredeljenih zahtev izdelamo idejni načrt analiziranja. Gre za to, kako zadovoljiti uporabnika analize. Sledi glavni izvedbeni načrt v obliki zapisovanja poteka analiziranja. Po opredelitvi ciljev in izdelanem izvedbenem načrtu sledi proces pridobivanja podatkov (Simčič, 2004, 17).

Ko imamo podatke, je na vrsti proces proučevanja ali diagnosticiranja. To je individualni proces, ki je v glavnem ustvarjalen. V tem procesu mora analitik ob uporabi predhodnega znanja že ugotovljenih odklonov in svoje ustvarjalne domišljije oblikovati diagnozo ter označiti poslovni problem, za katerega v nadaljevanju išče terapijo. Za ta del analize so potrebni velika spretnost, strokovno znanje in zamisel za logično sklepanje. Logika je nauk o splošnih zakonih in oblikah mišljenja (Koletnik, 1995, 41).

Naslednja faza v analiziranju je iskanje rešitev, ki jih želimo ponuditi prejemniku analize. Začne se z iskanjem domnevnih rešitev, ki jih moramo v nadaljevanju preizkusiti (testirati) in nato ponuditi uporabniku le tiste, ki najverjetneje prispevajo k rešitvi problema ali odpravi neugodnega stanja. Pri preizkusih domnevnih rešitev iščemo indikativne in kontraindikativne rešitve. Ko so vse faze opravljene, sledi izdelava poročila, ki ga analitik posreduje uporabniku (Koletnik, 1995, 41).

4 KAZALNIKI

Računovodske kazalnike so začeli uporabljati ob koncu 19. stoletja, in sicer kot sredstvo analize kratkoročne kreditne sposobnosti. (Giacomino, Mielke, 1993, 55)

Računovodski izkazi ne povedo dovolj o uspešnosti podjetja, saj prikazujejo le absolutne vrednosti, zato je smiselno uporabljati kazalnike, da ugotovimo relativna razmerja. Danes poznamo mnogo različnih kazalnikov, ki so namenjeni različnim uporabnikom. Izračunavanje računovodskih kazalnikov je v praksi zelo pogost analitični postopek. V računovodskih izkazih je na voljo zelo veliko podatkov in vsak je sam zase premalo informativen. Z izračunavanjem kazalnikov to pomanjkljivost odpravimo in dobimo vrednosti, ki so primerljive v času ter prostoru. Z računovodskimi kazalniki na pregleden in enostaven način informiramo uporabnike, ki se zanimajo za uspešnost poslovanja podjetja.

Pri računovodskem analiziranju kazalnike pojasnjujemo in oblikujemo na podlagi obračunskih ter predračunskih podatkov, ki nudijo ključne informacije o finančnem stanju in poslovni uspešnosti podjetja. Snovanje kazalnikov je odvisno od vsakokratnih informacijskih potreb analitika in uporabnikov analitskih poročil. S kazalniki lahko prikažemo zapletene procese in njihova razmerja ter sestave na relativno enostaven način. Omogočajo nam hiter in obsežen pregled. (Ipavc, 2004, 7–8)

Kazalniki so najpogosteje izpeljani iz računovodskih izkazov. Kadar je ena kategorija v kazalniku statično opredeljena (izhaja iz bilance stanja), druga pa dinamično (izhaja iz izkaza poslovnega ali finančnega izida), je potrebno statično kategorijo preračunati na povprečno stanje v proučevanem obdobju, saj se je njeno stanje v obdobju bistveno spremenilo. (Benedik, 2003, 30)

Kazalniki nam pomagajo razumeti poslovanje podjetja le, če jih primerjamo z relevantnimi drugimi kazalniki. Poleg izračunavanja in povezovanja kazalnikov je potrebno oceniti tudi primernost njihove višine. To lahko naredimo z medsebojno primerjavo kazalnikov:

- istega podjetja v različnih obračunskih obdobjih;
- z normativnimi ali načrtovanimi vrednostmi;
- različnih podjetij znotraj iste vrste industrije.

Iz primerjave kazalnikov so razvidne spremembe na koncu poslovnega leta, ne pa tudi razlogi zanje. Poleg tega obstaja nevarnost, da analitik spregleda določene izjemne vplive in

spremenbe, ki so vplivale na izračunano velikost kazalnikov, zato je treba kazalnike opazovati v več zaporednih obračunskih obdobjih, ker tovrstno opazovanje precej izravna izjemne vplive in spremembe v posameznih obdobjih. (Duhovnik, 2002, 176)

4.1 Kaj so kazalniki in njihov pomen

Po definiciji SRS so računovodski kazalniki relativna števila, ki se nanašajo na gospodarske kategorije, o katerih obstajajo računovodski podatki. Glede na naravo primerjanih velikosti so lahko indeks, koeficient ali stopnja udeležbe. Dobijo se s primerjavo dveh kategorij (SRS, 2006, 118).

Pomembno je, da skrbno izberemo tiste kazalnike, ki so relevantni za določeno vrsto analize. Pri ugotavljanju uspešnosti uprave so najpogostejši kazalniki dobičkonosnost in drugi kazalniki, ki nanjo vplivajo. Za posojilodajalce so pomembni predvsem kazalniki, s katerimi ugotavljamo plačilno sposobnost podjetja bodisi na kratki ali dolgi rok. Smiselna primerjava kazalnikov temelji na predračunskih kategorijah, kjer primerjamo načrtovano z uresničenim, pri postavljanju ciljne vrednosti kazalnika pa se lahko upošteva trend kazalnika v preteklih letih ter vrednost v drugih relevantnih podjetjih.

4.2 Ureditev kazalnikov

Kazalniki v SRS so razdeljeni glede na vsebino pojavov in upoštevajo potrebe finančnega ter gospodarskega presojanja. V literaturi so kazalniki razdeljeni po različnih kriterijih, in sicer:

- kazalniki za različne uporabnike (notranji in zunanji uporabniki);
- kazalniki glede na računovodsko dejavnost, ki pripravlja podatke (kazalniki finančnega, stroškovnega in poslovnega računovodstva);
- kazalniki glede na vsebine pojavov, ki jih pojasnjujejo (Kavčič, 2001, 24).

Po SRS se kazalniki razvrščajo v osem skupin, in sicer (Kavčič, 2001, 25–32):

- **temeljni kazalniki stanja financiranja (vlaganja);**
- **temeljni kazalniki stanja investiranja (naložbenja);**
- **temeljni kazalniki vodoravnega finančnega ustroja;**
- **temeljni kazalniki obračanja;**
- **temeljni kazalniki gospodarnosti;**
- **temeljni kazalniki dobičkonosnosti;**
- **temeljni kazalniki dohodkovnosti;**

- **temeljni kazalniki denarne tokovnosti.**

Kazalnikov je veliko in podjetja jih lahko sama izberejo glede na posebnost poslovanja ter objektivne možnosti merjenja, ki jih določa predvsem stopnja razvitosti informacijskega sistema.

SKUPINE KAZALNIKOV

Slika 2: Skupine kazalnikov
Vir: skripta Analiza bilanc in revizije

4.3 Obvezni kazalniki po SRS (2006)

SRS 30.28 (2006) obravnava opredelitev računovodskih kazalnikov, ki so obvezna sestavina prilog k letnim računovodskim izkazom pri zunanjem poročanju, kar omogoča hitrejšo in lažjo primerjavo ugotavljanja uspešnosti poslovanja podjetja, predvsem glede na primerjavo poslovnih rezultatov drugih podjetij ob pogoju, če so načini izračuna in vsebine postavk primerljive.

Pri zunanjem poročanju morajo priloge k računovodskim izkazom vsebovati vsaj naslednjih enajst kazalnikov, in sicer:

- **stopnja lastniškosti financiranja:** kapital/obveznosti do virov sredstev;

- **stopnja dolgoročnosti financiranja:** vsota kapitala in dolgoročnih dolgov (skupaj z rezervacijami) ter dolgoročnimi pasivnimi časovnimi razmejitvami/obveznostmi do virov sredstev;
- **stopnja osnovnosti investiranja;** osnovna sredstva (po knjigovodski vrednosti)/sredstvi;
- **stopnja dolgoročnosti investiranja:** vsota osnovnih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev (po knjigovodski vrednosti), naložbenih nepremičnin, dolgoročnih finančnih naložb in dolgoročnih poslovnih terjatev/sredstva;
- **koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev:** kapital/osnovna sredstva (po knjigovodski vrednosti);
- **koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koeficient):** likvidna sredstva/kratkoročne obveznosti;
- **koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti (pospešeni koeficient):** vsota likvidnih sredstev in kratkoročnih terjatev/kratkoročne obveznosti;
- **koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti (kratkoročni koeficient):** kratkoročna sredstva/kratkoročne obveznosti;
- **koeficient gospodarnosti poslovanja:** poslovni prihodki/poslovni odhodki;
- **koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala:** čisti dobiček obračunskega obdobja/povprečni kapital (brez čistega poslovnega izida obračunskega obdobja);
- **koeficient dividendnosti osnovnega kapitala:** vsota dividend za poslovno leto/povprečni osnovni kapital.

Največ je kazalnikov vodoravnega finančnega ustroja oziroma kazalnikov plačilne sposobnosti podjetja, to so tako imenovani finančni kazalniki. SRS torej od podjetij zahtevajo, da zajamejo vseh enajst kazalnikov, seveda pa se lahko podjetja odločijo tudi za dodatne po lastni izbiri. Vsekakor je pomembno, da so zajeti vsi pomembnejši kazalniki, predvsem pa, da so izračunane vrednosti primerno pojasnjene.

5 ANALIZA POSLOVANJA PODJETJA TVP-VZMETNI INŽENIRING D.D. S KAZALNIKI ZA OBDOBJE OD LETA 2002 DO 2006

5.1 Predstavitev podjetja

Gospodarska družba TVP-VZMETNI INŽENIRING d. d. se ukvarja s proizvodnjo vzmeti za potrebe avtomobilske in elektroindustrije, strojegradnje, orodjarstva, vzmeti za potrebe železniškega prometa ter namenske proizvodnje. Sedež podjetja je na Forminu 39/D, 2272 Gorišnica. Pravno-organizacijska oblika je mala delniška družba, katere delnice ne kotirajo na borzi. V podjetju je zaposlenih 44 delavcev.

Družba ima vpisanih več dejavnosti, pretežno pa opravlja naslednje dejavnosti:

- površinska obdelava in prekrivanje kovin;
- proizvodnja izdelkov iz žice;
- proizvodnja vijačnega materiala, vezi verig vzmeti;
- proizvodnja drugih kovinskih izdelkov.

V skladu s standardno klasifikacijo dejavnosti se podjetje uvršča pod številko 28.740 – proizvodnja vijačnega materiala, vezi verig, vzmeti.

Podjetje ima v lasti naslednje poslovne stavbe:

- proizvodno skladiščna stavba 847,35 m²;
- poslovna stavba 310,62 m².

Osnovni kapital znaša 426.944,58 EUR in je razdeljen na 102.313 navadnih prosto prenosljivih delnic z nominalno vrednostjo 4,18 EUR.

Večinska lastnika delnic sta:

- podjetje UNUK ŠPED D. O. O., ki ima v lasti 33.381 delnic oziroma 32,63 %;
- podjetnik UNUK FRANC S. P., ki ima v lasti 29.926 delnic oziroma 29,25 %;
- podjetje TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D., ki ima v lasti 10.231 lastnih delnic oziroma 10 %;

- zaposleni in bivši zaposleni, ki imajo v lasti 28.770 delnic oziroma 28,12 %.

TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. ima 40-letno tradicijo na področju proizvodnje vzmeti. V tem obdobju so prešli iz proizvodnje splošnih vzmeti za kmetijsko mehanizacijo na proizvodnjo tehnično zahtevnih vzmeti za potrebe avtomobilske in elektroindustrije, strojegradnje, orodjarstva, vzmeti za potrebe železniškega prometa ter namenske proizvodnje. Vzporedno s tehničnim razvojem vzmeti so vplivali tudi na razvoj vzmetnih materialov, tako da danes obvladujejo široko področje žic in vzmetnih jekel.

Podjetje je bilo ustanovljeno leta 1955 kot TOZD takratnega podjetja AGIS PTUJ p. o. in je bilo z lastninskim preoblikovanjem na podlagi soglasja Agencije RS za prestrukturiranje ter privatizacijo 11. 09. 1995 vpisano v sodni register Okrožnega sodišča na Ptuj, pod imenom TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D.

5.1.1 Upravljanje, organiziranost in kadri

Družbo upravlja in vodi tričlanska uprava, ki jo sestavljajo:

- Franc Unuk, predsednik uprave;
- Janez Solina, namestnik predsednika in član;
- Stanko Kolarič, član.

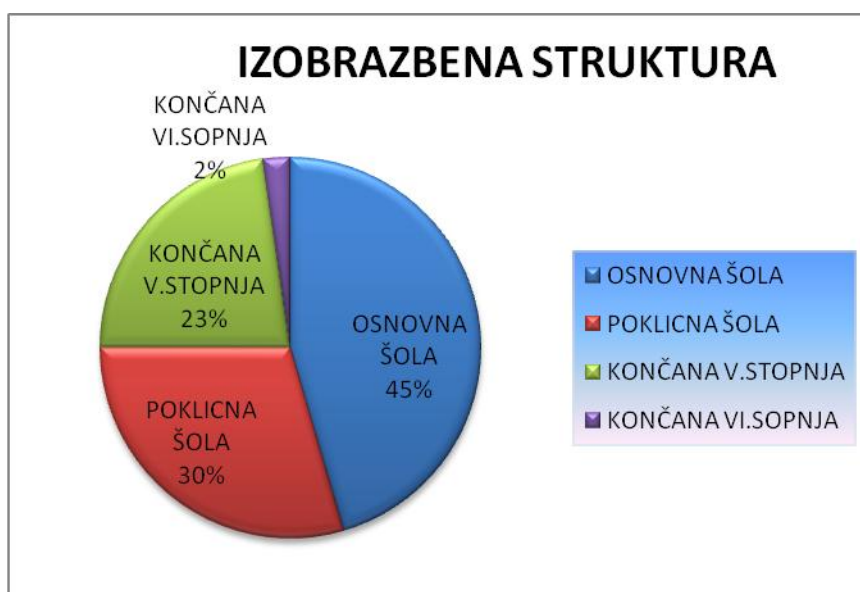
Uprava vodi družbo samostojno in na lastno odgovornost. Predsednik, v njegovi odsotnosti pa namestnik predsednika, zastopata in predstavljata družbo nasproti tretjim osebam neomejeno. V skladu s Pravilnikom o organizaciji in sistematizaciji delovnih mest opravlja družba svojo dejavnost v naslednjih organizacijskih enotah:

- uprava;
- služba za razvoj in kakovost;
- komercialna služba;
- proizvodnja.

Družba ima dokaj neugodno kadrovsko strukturo. Le-ta se odraža v nizki kvalifikacijski strukturi in dejanski izobrazbi zaposlenih, saj sta splošna ter strokovna izobrazba zaposlenih na precej nizki ravni.

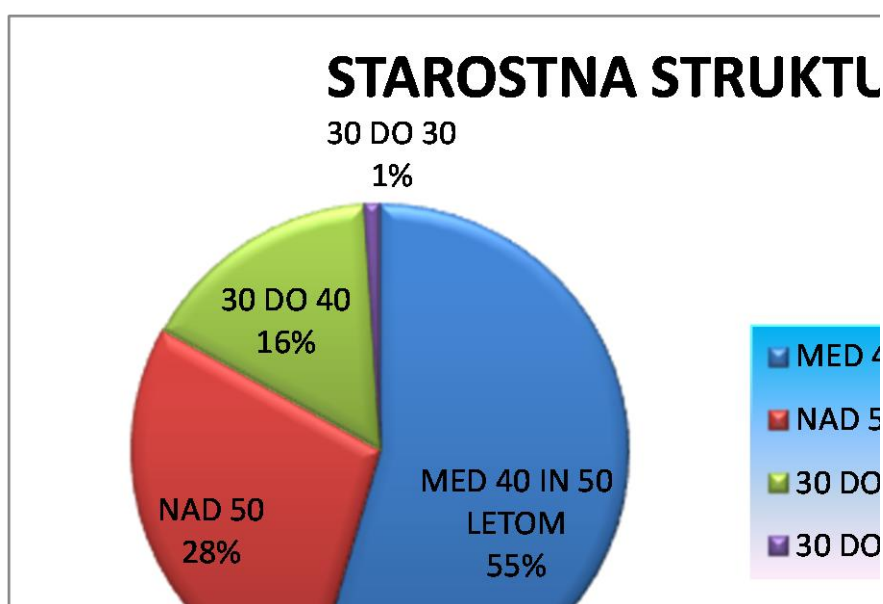
Na dan 31. 12. 2006 je bilo v podjetju zaposlenih 44 delavcev; največje število delavcev je z zaključenimi štirimi do osmimi razredi osnovne šole, kar predstavlja 45,46 % vseh zaposlenih; sledijo delavci z zaključenimi poklicnimi šolami – 29,55 %; V. stopnjo izobrazbe ima 22,71 % zaposlenih; VI. stopnjo izobrazbe ima le 2,28 % vseh zaposlenih v podjetju.

V strukturi zaposlenih prevladujejo moški (86,37 %), v starostni strukturi pa prevladujejo zaposleni med 40 in 50 letom starosti (54,55 %), sledijo jim zaposleni s starostjo 50 in več let (28,54 %), nato pa zaposleni s starostjo med 30 do 40 let (15,91 %) in med 20 do 30 let (1,00 %).

Graf 1: Izobrazbena struktura zaposlenih

Vir: Lasten

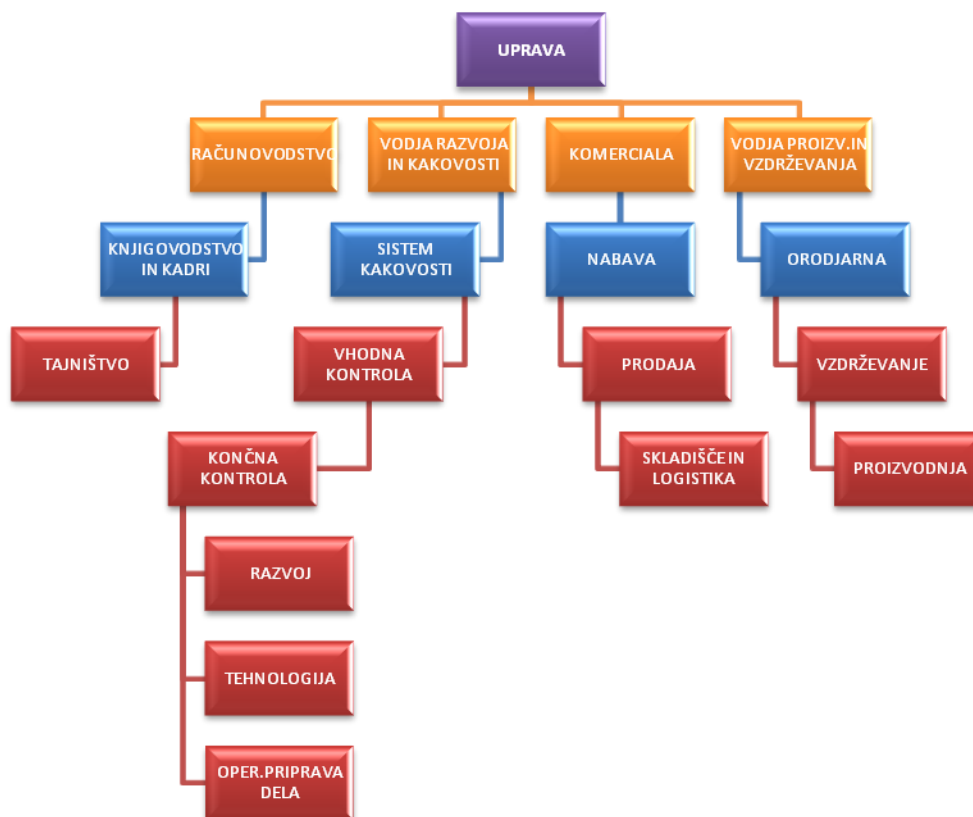

Graf 2: Starostna struktura zaposlenih

Vir: Lasten

5.1.2 Notranja organizacija družbe

Družba je organizirana na štiri področja dela, ki imajo naslednje funkcije:

Organogram: Notranja organizacija družbe

Vir: Lasten

5.1.3 Sistem kakovosti

V družbi TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. so se odločili za uvedbo sistema vodenja kakovosti po standardu kakovosti ISO 9001 : 2000. To so opredelili kot strateško odločitev organizacije, saj so zahteve odjemalcev, spreminjajoče se potrebe tržišča ter konkurence vedno ostrejši. Kot dokumentirano obliko sistema kakovosti so izdelali Poslovník kakovosti, ki je krovni dokument za celovito obvladovanje kakovosti v organizacijo.

Vsi zaposleni so dolžni dosledno izvajati predpisane in sprejete elemente sistema vodenja kakovosti. Vodstvo podjetja s pregledovanjem sistema kakovosti ugotavlja doseženo skladnost z dogovorjenimi zahtevami.

5.1.4 Poslanstvo, strategija, cilji in motivacija zaposlenih

Proizvodi, storitve in poslovni odnosi podjetja so v skladu z zahtevami, potrebami in pričakovanji njihovih odjemalcev. Z učinkovitim trženjem ponujajo kakovostne proizvode po konkurenčnih cenah in ob dogovorjenih rokih. Neprestano izboljšujejo in posodablajo proizvodne procese, tako tehnološko kot tudi organizacijsko. Vedno delujejo preventivno z namenom preprečevanj pojavljanja napak.

Z odjemalci poskušajo vzpostaviti dolgoročne partnerske odnose, na osnovi katerih je možno načrtovati dolgoročne usmeritve. Zadovoljstvo strank je njihova prednostna naloga, zato si prizadevajo za stalno izboljševanje kakovosti proizvodov in storitev v vseh fazah procesov poslovanja. Strategija podjetja je razviti in investirati v nove proizvode, kapaciteto, sodobno CNC strojno opremo ter z medsebojnimi povezavami posameznih programov povečati konkurenčne prednosti podjetja. Realizacija načrtovane strategije je nuja, gledano z vidika nadaljnjega razvoja podjetja.

Vodstvo je odgovorno za doseganje ključnih ciljev podjetja, njegovega ugleda ter je hkrati zgled zaposlenim v podjetju. Uveljavljeno je načelo, da vsak zaposleni odgovarja za kakovost svojega dela. Spodbuja se skupinsko delo in inovativnost vsakega posameznika. Motiviranost za doseganje ciljev podjetja pri vseh zaposlenih dosegajo z izobraževanjem, usposabljanjem in s faktorji nagrajevanja.

Ključni cilji podjetja so:

- stalno izboljševanje poslovnih procesov;
- stalen napredek kakovosti (koncept »nič« napak);
- posodobiti proces tehnološko in organizacijsko;
- nič motenj;
- zmanjšati stroške poslovanja in dvigniti produktivnost.

5.1.5 Prikaz aktivnosti na področju dosedanjih programov in trgov

Vlaganja v tehnologijo in razvoj ter napredek na področju kakovosti v prejšnjih letih so podjetju omogočili sodelovanje z domačimi in tujimi podjetji, da so poslovno navezali in razširili sodelovanje z večjimi kupci oz. s poslovnimi partnerji, tudi iz dejavnosti avtomobilske industrije.

Pri tem mislijo predvsem na:

- sodelovanje s CIMOS-em iz Kopra, kjer so po osvojitvi avtomobilskih delov za Peugeot 206, ki jih preko CIMOS-a dobavljajo v Francijo, načrtali nadaljnje sodelovanje s tem partnerjem;
- pričeli so s proizvodnjo dveh novih pozicij, kar se bo nadaljevalo tudi v letu 2007 in 2008;
- sodelovanje z ARSED Novo mesto, kjer so v I. fazi sodelovanja s tem partnerjem osvojili 5 proizvodov za novi avtomobil v Revozu iz Novega mesta.

Sodelujejo še z ostalimi večjimi kupci, kot so:

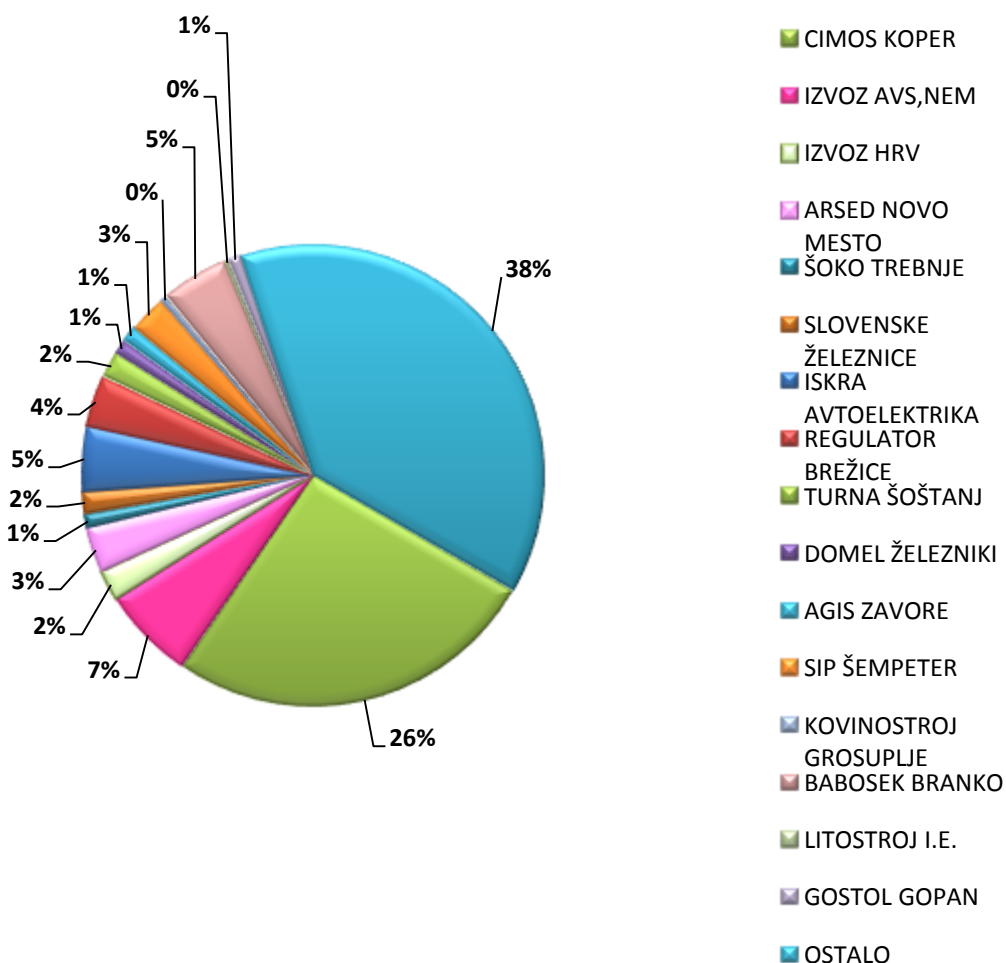
- Holding Slovenske železnice d. d.;
- Iskra Avtoelektrika Nova gorica d. d.;
- Slovenske železarne d. d.;
- Turna Šoštanj d. o. o.;
- Agis Ptuj d. o. o.;
- Šoko, Trebnje d. o. o.;
- Regulator d. o. o., Brežice;
- Slovenske železnice – centralne delavnice d. d., Ljubljana;
- Diesel technic, Nemčija;
- Hugo Sampl, Avstrija;
- Šela, Zagreb.

KUPCI OD 1. 1. 2006 DO 31. 12. 2006		
KUPEC	PRODAJA (€)	% NA SKUPNO PRODAJO
Cimos Koper d. d.	391.285	26,22
Izvoz Avstrija in Nemčija	97.316	6,52
Izvoz Hrvaška	31.697	2,12
Arsed d. o. o., Novo mesto	46.455	3,11
Šoko d. o. o., Trebnje	15.347	1,03
Slovenske železnice d. d.	23.428	1,57
Iskra avtoelektrika d. d.	67.182	4,50
Regulator d. o. o., Brežice	53.520	3,59
Turna d. o. o., Šoštanj	26.789	1,80
Domel Železniki d. o. o.	15.441	1,03
Agis zavore d. o. o., Ptuj	17.146	1,15
Sip strojna d. d., Šempeter	39.555	2,65
Kovinstroj d. o. o.	6.643	0,45
Babosek Branko s. p.	69.359	4,65
Litostroj e. i.	4.350	0,29
Gostol gopan d. o. o.	13.535	0,91
ostali	573.177	38,41
SKUPAJ OD JANUARJA DO DECEMBRA 2006:	1.492.225	100 %

Tabela 1: Kupci od 1. 1. 2006 do 31. 12 2006

Vir: Lasten

DELEŽ PRODAJE OD JANUARJA DO DECEMBRA 2006

Graf 3: Delež prodaje v letu 2006

Vir: Lasten

Iz ugotovitev analize sedanjega stanja lahko povzamemo, da je potrebno analizirati poslovanje s stroškovnega vidika, in sicer:

- priprava in načrtovanje programa zmanjšanja stroškov poslovanja z organizacijskega vidika in vidika poslovanja;
- z metodo ABC – stroškovna analiza prodajnih cen proizvodov in njihovih stroškov s konkretnimi rešitvami in ukrepi;
- projekt obvladovanja vhodnih stroškov, notranjih stroškov in prikaz vplivov na proizvod ali skupino proizvodov;
- odstotek stroškov dela v primerjavi s čistimi prihodki iz prodaje je skozi celotno obravnavano obdobje večji, kot je povprečje v dejavnosti. To je nevarnost, ki podjetju

lahko že kratkoročno onemogoči nadaljevanje pozitivnih trendov, na ostalih področjih poslovanja, zato je potrebno več pozornosti posvetiti racionalizaciji poslovanja in povečanju produktivnosti dela.

5.1.6 Panoga družbe, ocena panoge, perspektive v EU in svetu

Naša družba je uvrščena v panogo kovinarske industrije, v katero na osnovi Standardne klasifikacije dejavnosti (v nadaljevanju SKD) sodijo naslednje panoge:

- SKD DJ/28 proizvodnja kovinskih izdelkov;
- SKD DJ/29 proizvodnja strojev in naprav;
- SKD DJ/34 proizvodnja vozil in plovil.

Slovenska kovinska industrija se uvršča v vrh nosilnih dejavnosti predelovalne industrije tako po prihodkih kot po izvozu. Prodaja na domačem trgu v zadnjih letih stalno raste. Trendi rasti so nekoliko višji pri prodaji na tuji trg, medtem ko prodaja doma raste manj intenzivno.

Ob koncu leta 2003 in začetku leta 2004 so se pokazali znaki ponovnega dviga v aktivnosti evropske kovinske industrije v primerjavi preteklih leti. Gospodarska rast v kovinski industriji je torej ponovno oživela v letu 2004, vendar je bila oživitev precej bolj skromna, kot se je to dogajalo v preteklosti ob oživitvah gospodarske rasti. Moč evra v primerjavi z ameriškim dolarjem še vedno povzroča, da so kljub povečanemu izvozu v države Azije in Južne ter Severne Amerike dobički na teh trgih zelo pogosto precej nizki. Rast BDP v državah EU, še posebej pa v državah evro območja, je bila nizka in precej pod pričakovanji ter možnostmi. V grožnji naraščanja zadolženosti glede na rast BDP so se strukturne spremembe vseeno nadaljevale, tu je predvsem mišljena selitev proizvodnje na hitro rastoče trge in v države z nižjo ceno delovne sile. Napredek v rasti kovinske industrije ovirajo tudi cene vhodnih surovin, predvsem cene jekla, ki je najpomembnejši vhodni material kovinske industrije, ki so dosegle najvišji nivo v zadnjih desetih letih. Rast cen vhodnih surovin je izrazito vplivala predvsem na dobiček.

Proizvodnja kovinskih izdelkov pokriva širok spekter produktov. V Nemčiji je tretjina evropske proizvodnje kovinskih izdelkov, Francija predstavlja petino, Velika Britanija in Italija pa vsaka okoli 10 % proizvodnje. Ker je panoga relativno delovno intenzivna, je izpostavljena konkurenci tako imenovani nizko-cenovnih držav, kot tudi rasti cen vhodnih surovin. Ekonomisti pričakujejo stalen pritisk na cene in posledično povezano rast panog tudi v prihodnje.

(VIR: GZS, kovinska industrija v letu 2004.)

5.2 Kazalniki investiranja (naložbenja)

Kazalniki izražajo razmerje na aktivni strani bilance stanja (navpična analiza sredstev). Omogočajo presojo o ugodnosti sestave sredstev podjetja s prikazom deleža posamezne vrste v vseh sredstvih. Kazalniki investiranja so pomembni predvsem za notranje (pri investicijskih odločitvah) in manj za zunanje uporabnike. Vrednost kazalnikov je odvisna predvsem od značilnosti podjetja (kapitalske in delovne intenzivnosti).

Kazalniki sodijo med tako imenovane kazalnike navpičnega finančnega ustroja. Izračunajo se s primerjavo ožjih delov sredstev z njihovimi širšimi deli ali celoto.

S temi kazalniki ugotavljamo, kam je podjetje vlagalo svoja sredstva in kakšno ima strukturo sredstev glede na ta vlaganja. To nam kažejo tudi naslednji kazalniki (Zadravec, 1997, 92):

Delež stalnih sredstev v sredstvih

$$\text{Delež stalnih sredstev v sredstvih} = \frac{\text{stalna sredstva}}{\text{sredstva}} \times 100 \text{ v \%}$$

Iz Tabele 3 je razvidno, da je delež stalnih sredstev v sredstvih ali stopnja osnovnosti investiranja v letu 2002 znašal 63,05 %, v letu 2003 se je delež v primerjavi z letom 2002 znižal za 8,95 odstotnih točk, in sicer znaša 54,10 %, v letu 2004 znaša 51,63 %, v letu 2005 57,19 % in v letu 2006 56,49 % v primerjavi z vsemi sredstvi. Pri pregledu izračuna kazalnikov je razvidno, da je kazalnik v letu 2003 nižji, saj je podjetje takrat dokončno amortiziralo večino zastarelih strojev. V letu 2005 se je kazalnik zopet povečal, saj je podjetje nabavilo novi stroj za proizvodnjo.

Primerjava s sorodno gospodarsko družbo FILTRIRNA INDUSTRIJA PLETILNICA IN ITPP d. o. o. in povprečjem panoge za leto 2006 je razvidna iz Tabele 4. Obravnavani kazalnik je v letu 2006 najvišji pri gospodarski družbi TVP d. d., in sicer presega kazalnik sorodnega podjetja za 14,49 odstotnih točk, povprečje panoge pa za 7,49 odstotnih točk, kar nakazuje na to, da je podjetje več sredstev vlagalo v stalna sredstva, vlagali so v posodobitev proizvodne hale in v upravno-poslovno stavbo.

Delež gibljivih sredstev v sredstvih

$$\text{Delež gibljivih sredstev v sredstvih} = \frac{\text{gibljava sredstva}}{\text{sredstva}} \times 100 \text{ v \%}$$

Ker so sredstva seštevek gibljivih in stalnih sredstev, je ta kazalnik obratno-sorazmeren s kazalnikom stalnih sredstev v sredstvih. Deleži gibljivih sredstev v sredstvih za opazovalno obdobje so razvidni iz Tabele 3.

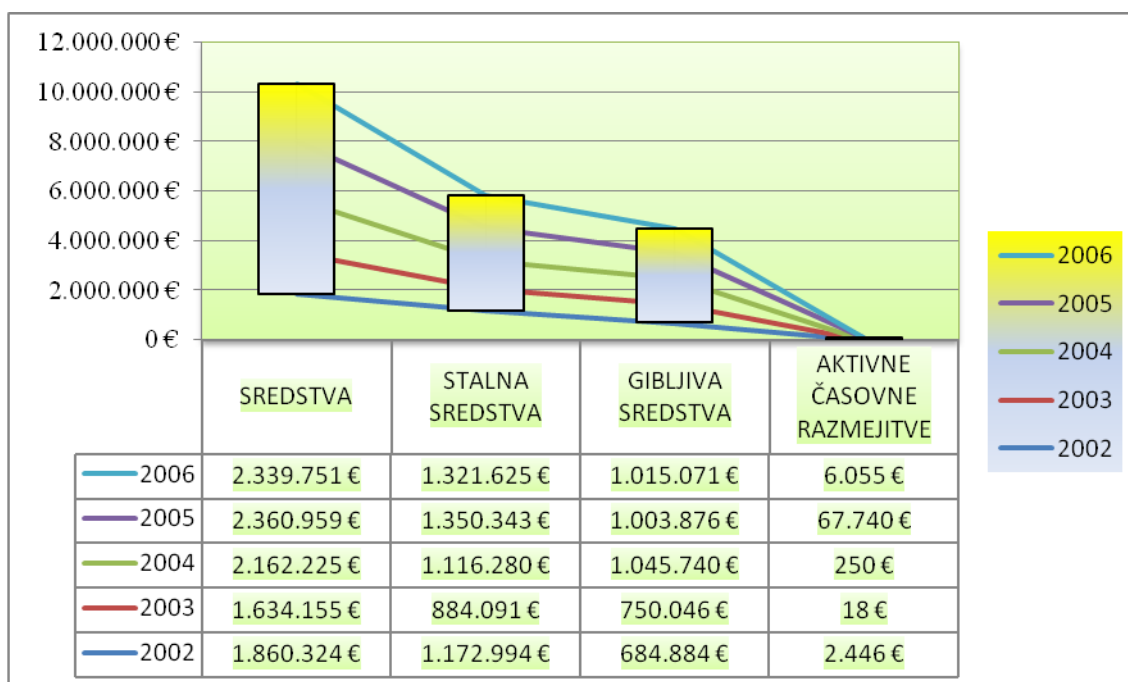
V primerjavi s sorodnim podjetjem in povprečjem v panogi je ta kazalnik v družbi TVP d. d. najnižji, kar ponovno nakazuje, da je podjetje več sredstev namenilo v dolgoročna sredstva.

Stalna sredstva v obravnavanem podjetju so glede na gibljava sredstva relativno večja in presegajo 50 % sredstev. Na velikost tega kazalnika vpliva dejavnost podjetja – proizvodnja vzmetnih elementov, ki je proizvodno podjetje. Vendar bi podjetje moralo povečati svojo dejavnost, da bi tako z več gibljivimi sredstvi izboljšalo razmerje med sredstvi, in sicer v korist gibljivih sredstev. Le s tovrstnimi sredstvi je v podjetju namreč mogoče zagotoviti večji pretok sredstev v denarno obliko. Znotraj gibljivih sredstev pa bo tej zahtevi po kvalitetnejših sredstvih podjetja lahko sledilo tudi tako, da se bodo zaloge čim hitreje preoblikovale v terjatve in le-te potem s plačilom v denar. Sredstva, vezana v zalogah, predstavljajo finančno breme za podjetje, saj so del kapitala, ki se ne oplaja, istočasno pa povzročajo stroške skladiščenja (Zadravec, 1997, 92).

BILANCA STANJA	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006
	1	2	3	4	5
SREDSTVA (A+B+C)	1.860.324	1.634.155	2.162.225	2.360.959	2.339.751
STALNA SREDSTVA (I+II+III)	1.172.994	884.091	1.116.280	1.350.343	1.321.625
Neopredmetena dolgoročna sredstva	0	0	2.434	0	0
Opredmetena osnovna sredstva	1.169.334	884.091	875.461	1.138.496	1.177.396
Dolgoročne finančne naložbe	3.660	0	238.385	211.847	144.229
Dolgoročne poslovne terjatve	0				
GIBLJIVA SREDSTVA (I+II+III+IV)	684.884	750.046	1.045.740	1.003.876	1.012.071
Zaloge	227.734	322.858	306.272	197.405	209.494
Kratkoročne poslovne terjatve	443.625	388.661	451.396	448.235	333.188
Kratkoročne finančne naložbe	3.998	0	173.623	254.328	390.762
Dobroimetja pri bankah, čeki in gotovina	13.525	38.527	114.449	103.908	78.627
AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2.446	18	205	6.740	6.055

Tabela 2: Obseg (v €) sredstev za leta 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

Graf 4: Obseg sredstev

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

Kazalnika stanja investiranja	2002	2003	2004	2005	2006
Delež stalnih sredstev v sredstvih	63,05 %	54,10 %	51,63 %	57,19 %	56,49 %
Delež gibljevih sredstev v sredstvih	36,82 %	45,90 %	48,36 %	42,52 %	43,26 %

Tabela 3: Kazalniki stanja investiranja (naložbenja)

Vir podatkov: Letna poročila družbe TVP-VZMETNI INŽENIRING d. d. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

	TVP D.D.	FILTRIRNA INDUSTRIJA D. O. O.	POVPREČJE PANOGE
Delež stalnih sredstev v sredstvih	56,49 %	42 %	49 %
Delež gibljevih sredstev v sredstvih	43,26 %	58 %	54 %

Tabela 4: Primerjalni kazalniki investiranja

Vir podatkov: Ajpes – finančni podatki - <https://www.ajpes.si/fipo/30.09.2007>

5.3 Kazalniki financiranja

Ti kazalniki vsebinsko opredeljujejo razmerja med obveznostmi do virov sredstev, zato z njimi ugotavljamo strukturo financiranja sredstev, hkrati pa izražajo stopnjo finančne neodvisnosti (Zadravec, 1997, 90).

Kazalnik financiranja omogoča presojo ustreznosti virov financiranja, kar pomeni optimalno preskrbo virov financiranja. Pri presoji teh kazalnikov je treba upoštevati, da kakovost finančne strukture po eni strani pomeni usklajenost lastniškega in dolžniškega kapitala, po drugi strani pa usklajenost virov financiranja s sredstvi (http://www.ajpes.si/fipo/Pojasnila_za_gd.asp, 30. 09. 2007).

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev

$$\text{Delež kapitala v virih sredstev} = \frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \times 100$$

v %

Kazalnik prikazuje delež lastnih virov med celotnimi viri financiranja, kar pomeni, da izraža stopnjo lastniškega financiranja in je eden izmed kazalnikov, s katerim ugotavljamo finančno tveganje.

Na osnovi izračunov po posameznih letih za opazovano podjetje, ki so prikazani v Tabeli 6, ugotavljamo, da je v vseh letih med viri financiranja prisotna visoka stopnja kapitala, saj v letu 2006 znaša delež kapitala med vsemi obveznostmi do virov sredstev 55,02 %. Tako visoko razmerje kapitala v obveznostih do virov sredstev je primerno za zadolževanje in izraža konzervativno (varno) finančno politiko podjetja, kar vpliva na zmanjšanje tveganja pri poslovanju podjetja, vendar predstavlja problem v tem, da je težje doseči večjo dobičkonosnost kapitala, kar lahko povzroči nezadovoljstvo lastnikov kapitala, saj je njihov cilj doseči čim večjo dobičkonosnost kapitala.

V primerjavi s sorodnim podjetjem in povprečjem panoge je kazalnik pri podjetju FILTRIRNA INDUSTRIJA PLETILNICA IN ITPP d. o. o. najvišji, in sicer za 18,08 odstotnih točk presega delež kapitala v vseh obveznostih v primerjavi z obravnavanim podjetjem. To nakazuje na to, da je podjetje primerno za zadolževanje, vendar ne doseže večje dobičkonosnosti kapitala.

Delež dolgov v virih sredstev

$$\text{Delež dolgov v virih sredstev} = \frac{\text{dolgoročne obveznosti} + \text{kratkoročne obveznosti}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \times 100$$

Za izračun tega kazalnika je potrebno upoštevati vse postavke na pasivni strani bilance stanja, izjema je kapital ter dolgoročne in kratkoročne pasivne časovne razmejitve. Kazalnik prikazuje zadolženost podjetja in izraža varnost naložb upnikov. Za upnike je najbolj

pomembno, da je vrednost kazalnika čim manjša. Nasprotno pa so lastniki podjetja zainteresirani, da je vrednost kazalnika čim večja (Benedik, 2003, 54).

Izračuni tega kazalnika so prav tako prikazani v Tabeli 6. Ta kazalnik je bil v letu 2003 najnižji, v letu 2005 najvišji, v letu 2006 pa se je v primerjavi z letom 2005 znižal za 0,70 odstotnih točk, vendar je še vedno zelo visok, kar za upnike pomeni minimalno tveganje za naložbe, saj prikazuje, da je družba velik delež sredstev financirala z lastniškim kapitalom.

V Tabeli 7 je prikazana primerjava s sorodnim podjetjem in povprečjem panoge ter nakazuje, da ima podjetje FILTRIRNA INDUSTRIJA PLETILNICA IN ITPP d. o. o. za 18,08 odstotnih točk nižji kazalnik kot obravnavano podjetje. To nakazuje na to, da je za upnike to podjetje varna naložba, vendar pa za lastnike ni najbolj ugoden, saj plačujejo svoje dolgove z dražjim lastniškim kapitalom.

Kapitalska pokritost stalnih sredstev in zalog

$$\text{Kapitalska pokritost stalnih sredstev in zalog} = \frac{\text{kapital}}{\text{stalna sredstva} + \text{zaloge}}$$

Pri tem kazalniku je razvidno, v kakšnem obsegu so stalna sredstva in del gibljivih sredstev financirana z lastniškim kapitalom (Kolenc, Logar, 2007, 70).

Tudi izračun tega kazalnika po posameznih letih je prikazan v Tabeli 6. Res je, da je ta kazalnik v vseh letih manjši od 1, kar pomeni, da stalna sredstva in zaloge niso v celoti financirana z lastnim kapitalom, vendar ima podjetje poleg kapitala tudi dolgoročne vire sredstev, tako da gospodarska družba sledi zlatemu bilančnemu pravilu, ki pravi, da se z dolgoročnimi viri financirajo dolgoročna sredstva in zaloge.

Primerjava s sorodnim podjetjem in povprečjem panoge nakazuje, da podjetje FILTRIRNA INDUSTRIJA PLETILNICA IN ITPP d. o. o. samo potrjuje izračune prejšnjih kazalnikov, saj so stalna sredstva in zaloge v celoti financirane z lastnim kapitalom, kar je za lastnike dražje.

Finančni vzvod podjetja

Pri tem kazalniku naj bi bilo razmerje med dolgovi in kapitalom čim nižje, saj nizka vrednost odraža finančno varnost podjetja in večjo sposobnost najemanja kreditov, vendar pa pomeni tudi nižji donos kapitala.

Izračuni za kazalnik so prikazani v Tabeli 6 in prikazujejo, da je bilo razmerje med dolgovi in kapitalom najnižje leta 2003 in sicer 42 %, kar pomeni, da je imelo podjetje za 652.005 € več

kapitala kot dolgov. Naslednja leta se ta kazalnik poveča, saj so najeli dolgoročne kredite in je razmerje med kapitalom in dolgovi manjše. Za podjetje pomeni, da je za zadolževanje in najemanje kreditov pri bankah podjetje TVP d. d. varno podjetje, saj so banke glede najemanja kreditov neomajne in je za banke najzlahtnejši med viri financiranja kapital, ker je poplačan na koncu. Zaradi tega mora imeti podjetje vsaj 40–50 % kapitala med viri sredstev.

S primerjavo sorodnega podjetja in povprečjem panoge v Tabeli 6 pridemo do ugotovitve, da je ta kazalnik pri podjetju FILTRIRNA INDUSTRIJA PLETILNICA IN ITPP d. o. o. najnižji ter nakazuje na to, da ima podjetje zelo veliko sposobnost najemanja kreditov, vendar tudi zelo nizek donos kapitala, na kar nakazujejo že tudi predhodno izračunani kazalniki.

BILANCA STANJA	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	1.860.324	1.634.155	2.162.225	2.360.959	2.339.751
KAPITAL (I+II+III+IV+V+VI)	1.142.199	1.143.080	1.192.167	1.282.557	1.287.227
Vpoklicni kapital	426.945	426.945	426.945	426.945	426.945
Kapitalske rezerve	0	0	0	0	491.788
Rezerve iz dobička	204.595	204.595	204.595	204.595	174.304
Preneseni čisti dobiček/izguba	3.126	18.867	19.752	68.839	159.229
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta	15.745	885	49.087	90.390	34.961
Prevrednotovalni popravki kapitala	491.788	491.788	491.788	491.788	0
REZERVACIJE	0	0	0	0	0
FINANČNE IN POSLOVNE OBVEZNOSTI (I+II)	718.125	491.075	970.058	1.078.402	1.052.524
Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	208.234	166.399	419.521	475.914	377.113
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	198.114	156.279	397.067	303.301	248.073
Dolgoročne poslovne in druge finančne obveznosti	10.120	10.120	22.454	172.613	129.040
Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	509.891	324.676	550.537	602.488	675.411
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	59.348	59.362	151.198	218.741	368.503
Kratkoročne poslovne in druge finančne obveznosti	450.543	265.314	399.339	383.747	306.908
PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	0	0	0	0	0

Tabela 5: Obseg obveznosti do virov sredstev za leta 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

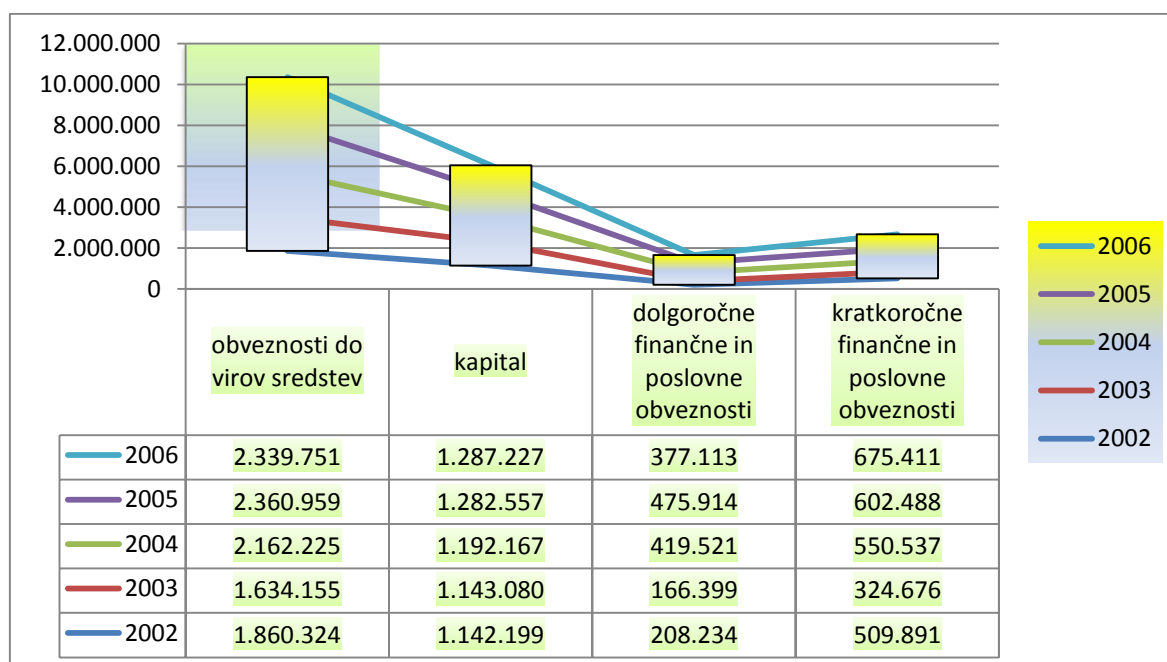
Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

Tabela 6: Kazalniki stanja financiranja

Kazalniki stanja financiranja	2002	2003	2004	2005	2006
Delež kapitala v virih sredstev	61,40 %	69,95 %	55,14 %	54,32 %	55,02 %
Delež dolgov v virih sredstev	38,60 %	30,05 %	44,86 %	45,68 %	44,98 %
Kapitalska pokritost stalnih sredstev in zalog	0,82 %	0,95 %	0,84 %	0,83 %	0,84 %
Finančni vzvod	62 %	42 %	81 %	84 %	81 %

Tabela 6: Kazalniki stanja financiranja

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

Graf 5: Obseg obveznosti do virov sredstev

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

	TVP D. D.	FILTRIRNA INDUSTRIJA D. O. O.	POVPREČJE PANOGE
Delež kapitala v virih sredstev	55,02 %	73,10 %	33,80 %
Delež dolgov v virih sredstev	44,98 %	26,90 %	66,20 %
Kapitalska pokritost stalnih sredstev in	0,84 %	1,74 %	0,99 %
Finančni vzvod	81 %	15 %	62,20 %

Tabela 7: Primerjalni kazalniki stanja financiranja

Vir podatkov: Ajpes – finančni podatki - <https://www.ajpes.si/fipo/30.09.2007>

5.4 Kazalniki plačilne sposobnosti

Plačilna sposobnost je sposobnost gospodarske družbe, da ob roku zapadlosti poravnava svoje obveznosti in je tesno povezana z likvidnostjo sredstev, s katerimi razpolaga gospodarska družba. Temeljni pogoj za zagotavljanje plačilne sposobnosti gospodarske družbe in uspešnosti poslovanja je, da ima gospodarska družba primerno strukturo sredstev ter primerno dinamiko pretvarjanja teh sredstev iz ene oblike v drugo (iz nelikvidne v likvidno obliko). Kazalniki likvidnosti so pomembni za kratkoročno finančno ravnotežje; osnova je druga podbilanca, ki izkazuje velikost in gibanje kratkoročnih gibljivih sredstev ter kratkoročnih

virov. Kratkoročna plačilna sposobnost je sposobnost podjetja, da v kratkem roku razpolaga z ustreznimi likvidnimi sredstvi za pravočasno izvedbo potrebnih plačil (Kolenc, Logar, 2007, 71).

Količnik splošne likvidnosti ali kratkoročni koeficient likvidnosti

$$\text{Količnik splošne likvidnosti} = \frac{\text{kratkoročna gibljava sredstva + aktivne časovne razmejitev}}{\text{kratkoročne obveznosti + pasivne časovne razmejitev}}$$

Ta kazalnik naj bi bil enak ali večji od 1,5; ker se ukvarjamo s proizvodno dejavnostjo, bi po pravilu moral biti ta količnik bližje številki 2 kot 1, česar pa podjetje v letih 2003, 2004 in 2005 ni doseglo. Izračuni so razvidni iz Tabele 8. Količnik je najnižji v letu 2002 in je znašal 1,34. V tem letu je imelo podjetje tudi likvidnostne težave. V letu 2006 je količnik 1,50, vendar kljub temu podjetje v tem letu ni imelo likvidnostnih težav.

Tekoča likvidnost

$$\text{Tekoča likvidnost} = \frac{\text{kratkoročna gibljava sredstva + aktivne časovne razmejitve - zaloge}}{\text{kratkoročne obveznosti + pasivne časovne razmejitve}}$$

Pri tem kazalniku po odštetju zalog dobimo kratkoročne terjatve v različnih oblikah in AČR, saj je pot do denarja pri zalogah ne samo daljša, ampak tudi pod vprašajem, ker jih je potrebno najprej prodati. Ta kazalnik v letu 2002 znaša 0,90, kar še dodatno nakazuje na to, da je imelo podjetje likvidnostne težave. V vseh ostalih letih je kazalnik nad 1, kar pomeni, da so zaloge v celoti pokrite z dolgoročnimi viri.

Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog

$$\text{Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog} = \frac{\text{kapital + dolgoročne rezervacije + dolgoročne obveznosti}}{\text{dolgoročna sredstva + zaloge}}$$

Kazalnik kaže dolgoročno financiranje dolgoročnih sredstev in zalog. Vrednost kazalnika je razen v letu 2002 nad ena, kar pomeni, da je podjetje upoštevalo zlato bilančno pravilo, da se z dolgoročnimi viri financirajo dolgoročna sredstva in zaloge.

Kratkoročna pokritost kratkoročnih obveznosti

$$\text{Kratkoročna pokritost kratkoročnih obveznosti} = \frac{\text{kratkoročna sredstva}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$$

Kot kratkoročna sredstva so upoštevane zaloge, kratkoročne terjatve, kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva. Kazalnik je za vsa opazovana obdobja večji od 1, kar pomeni, da gospodarska družba del kratkoročnih sredstev financira tudi z dolgoročnimi viri.

Pospešena pokritost kratkoročnih obveznosti

$$\text{Pospešena pokritost kratkoročni obveznosti} = \frac{\text{kratkoročna sredstva-zaloge}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$$

Kazalnik kaže na to, ali gospodarska družba najlikvidnejša sredstva financira s kratkoročnimi viri sredstev (Kolenc, Logar, 2007, 73).

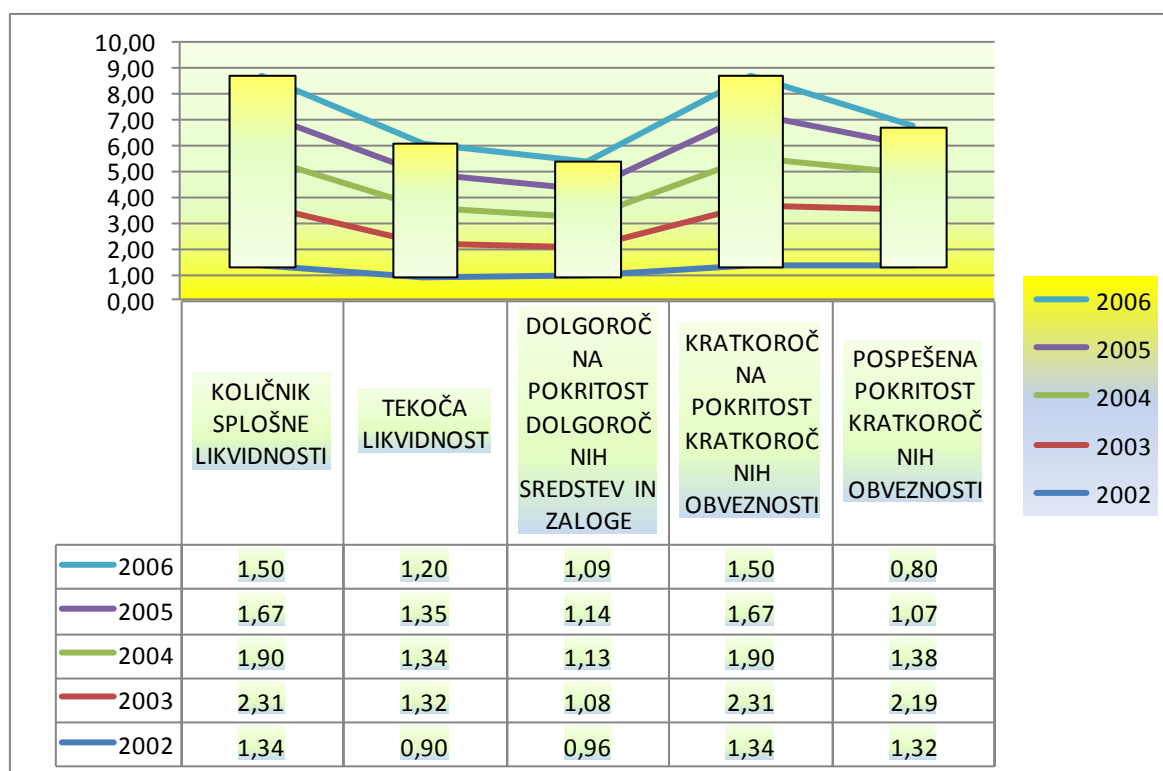
Kot je razvidno iz analize v Tabeli 8 je obravnavana gospodarska družba v letih 2002, 2003, 2004 in 2005 poleg zalog z dolgoročnimi viri financirala tudi likvidnejša sredstva, v letu 2006 je ta kazalnik nekoliko slabši, kar nakazuje, da je z dolgoročnimi viri pokrivala le zaloge, ne pa tudi likvidnejša sredstva.

Tabela 9 prikazuje primerjavo med sorodnim podjetjem in povprečjem panoge. Iz ugotovitev je sorodno podjetje kratkoročno plačilno sposobno, saj je v kratkem roku razpolagalo z ustreznimi likvidnimi sredstvi za pravočasno izvedbo potrebnih plačil.

Kazalniki plačilne sposobnosti	2002	2003	2004	2005	2006
Količnik splošne likvidnosti	1,34	2,31	1,90	1,67	1,50
Tekoča likvidnost	0,90	1,32	1,34	1,35	1,20
Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog	0,96	1,08	1,13	1,14	1,09
Kratkoročna pokritost kratkoročnih obveznosti	1,34	2,31	1,90	1,67	1,50
Pospešena pokritost kratkoročnih obveznosti	1,32	2,19	1,38	1,07	0,80

Tabela 8: Količnik plačilne sposobnosti

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

Graf 6: Kazalniki plačilne sposobnosti

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

	TVP D. D.	FILTRIRNA INDUSTRIJA D. O. O.	POVPREČJE PANOGE
Dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog	1.09	1,59	0,82
Kratkoročna pokritost kratkoročnih obveznosti	1.50	5,56	1,22
Pospešena pokritost kratkoročnih obveznosti	0,80	4,18	0,81

Tabela 9: Primerjalni količniki plačilne sposobnosti

Vir podatkov: Ajpes – finančni podatki: <https://www.ajpes.si/fipo/30.09.2007>

5.5 Kazalniki gospodarnosti

Pri obravnavanju gospodarnosti je potrebno najprej pojasniti razliko med gospodarnostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo. V vsakdanjem življenju jih večkrat niti ne razlikujemo, pri natančnem proučevanju pa ju moramo. Biti učinkovit pomeni delati stvari »prav«. Učinkovitost je notranja značilnost delovanja, da se izpolni zahtevana naloga v določenem času. Merimo jo z ugotavljanjem, kakšni vložki ali potroški so potrebni, da pridemo do

učinkov. Biti uspešen pa pomeni delati »prave« stvari. Uspešnost je zunanja značilnost delovanja, merimo jo z ugotavljanjem, kaj dosežemo z učinki glede na vložke ali potroške. Gospodarnost lahko opredeljujemo tako, da se kaže tehnološka učinkovitost ali pa gospodarska uspešnost. Pri gospodarnosti gre za vprašanje, kaj je bilo doseženo s potroškom, ki se pojavlja v imenovalcu kazalnika (Turk, 1996, 30).

V računovodstvu za merjenje učinkovitosti poslovanja, izraženega s poslovnim izidom, uporabljamo kazalnike gospodarnosti (ekonomičnosti). Z njimi želimo ugotoviti, koliko smo ustvarili dobička ali izgube in kako smo bili glede na razpoložljiva sredstva uspešni (Zadravec, 1997, 96).

Celotna gospodarnost

Kazalnik celotne gospodarnosti najbolj sintetično kaže intenzivnost odmikanja prihodkov od odhodkov, upoštevajoč vse vplive nanj. Ker je razlika med prihodki in poslovnim izidom v obdobju, kaže tudi gospodarsko intenzivnost dobička ali izgube. Pri gospodarnosti gre za vprašanje, kaj je bilo doseženo s potroškom, ki se pojavlja v imenovalcu kazalnika (Turk, 1996, 31).

$$\text{Celotna gospodarnost} = \frac{\text{skupni prihodki}}{\text{skupni odhodki}}$$

Izračun kazalnika celotne gospodarnosti v opazovanih letih naj poda rezultat, ki je v vseh petih letih večji od 1. S tem ugotavljamo, da je bila družba uspešna, saj je na evro skupnih odhodkov dosegla več kot evro skupnih prihodkov, pri tem pa je v vseh letih izkazovala dobiček.

Gospodarnost poslovanja

Opravka imamo s koeficientom, ki ga lahko izražamo tudi kot odstotni koeficient, sicer pa kaže intenzivnost odmikanja prihodkov od odhodkov; večje odmikanje pomeni boljše gospodarnost pri celotnem poslovanju (Turk, 1996, 30).

$$\text{Gospodarnost poslovanja} = \frac{\text{prihodki iz poslovanja}}{\text{odhodki iz poslovanja}}$$

Kazalnik sodi med obvezne računovodske kazalnike. V vseh opazovanih letih je bil 1 ali večji od 1. Koeficient kaže, da so prihodki od poslovanja večji glede na odhodke poslovanja.

Izračunani kazalniki pomenijo, da je podjetje na vsakih 100 € odhodkov iz poslovanja ustvarilo med 101 in 103 € prihodkov iz poslovanja in jim je ostalo med 1 in 3 € dobička iz poslovanja.

Čista dobičkonosnost skupnih prihodkov

Kazalnik nam kaže, koliko čistega dobička oziroma čiste izgube je bilo dosežene v skupnih prihodkih gospodarske družbe (Kolenc, Logar, 2007, 74).

$$\text{Čista dobičkonosnost prihodkov} = \frac{\text{čisti dobiček / čista izguba}}{\text{skupni prihodki}}$$

Pri gospodarski družbi, ki je poslovno uspešna in izkazuje čisti dobiček, je koeficient večji. Največ čistega dobička v skupnih prihodkih je bilo doseženega v letu 2005, v letu 2006 pa se je koeficient zmanjšal. Razlog za zmanjšanje so ustvarjeni nižji prihodki v letu 2006 in s tem v povezavi ustvarjen nižji dobiček.

Dobičkonosnost poslovnih prihodkov

Izračun tega kazalnika nam kaže, kolikšen izid iz poslovanja gospodarska družba izkazuje na evro poslovnih prihodkov. Pri izračunavanju tega kazalnika moramo paziti, da zajema števec le čisti dobiček iz poslovanja.

$$\text{Dobičkonosnost poslovnih prihodkov} = \frac{\text{dobiček iz poslovanja / izguba iz poslovanja}}{\text{prihodki iz poslovanja}}$$

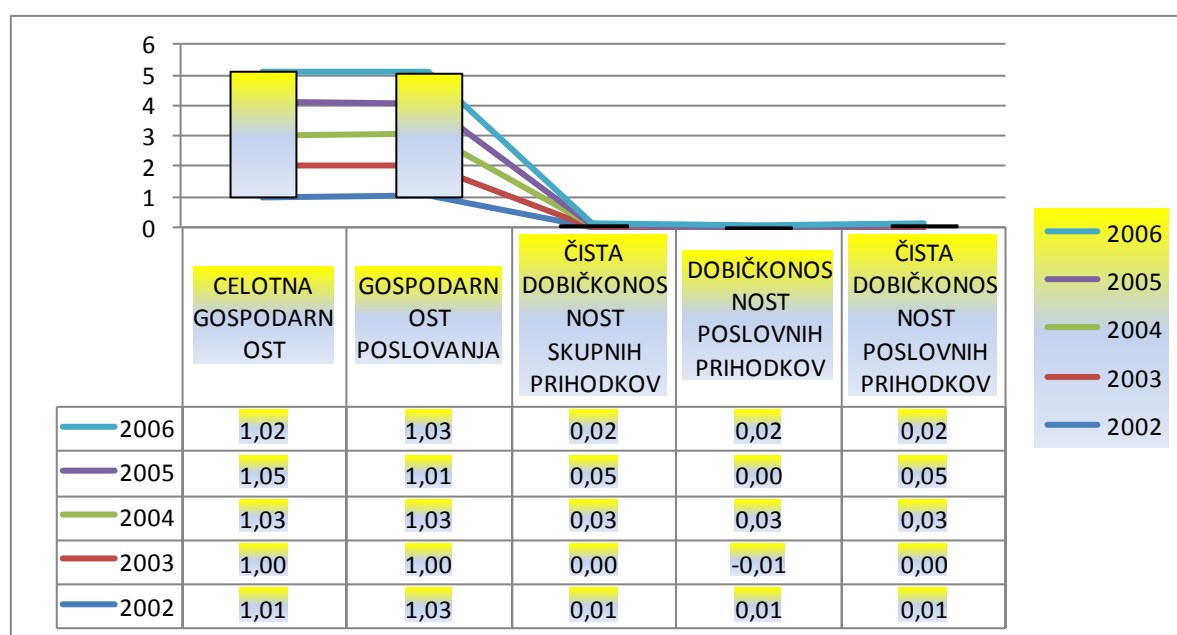
Dobičkonosnost poslovnih prihodkov je v vseh opazovanih letih pozitivna, razen v letu 2003, ko je gospodarska družba ustvarila izgubo iz poslovanja. Celotni dobiček je podjetje ustvarilo na osnovi drugih (izrednih) prihodkov.

V Tabeli 11 so prikazani izračuni kazalnikov gospodarnosti tudi za sorodno podjetje in povprečje panoge. Sorodno podjetje ima vse kazalnike večje kot obravnavano, kar pomeni, da je podjetje uspešnejše, saj ustvarja večjo razliko med odhodki in prihodki, s tem pa tudi večji dobiček.

Kazalniki gospodarnosti	2002	2003	2004	2005	2006
Celotna	1,01	1,00	1,03	1,05	1,02
Gospodarnost poslovanja	1,03	1,00	1,03	1,01	1,03
Čista dobičkonosnost	0,01	0,00	0,03	0,05	0,02
Dobičkonosnost poslovnih prihodkov	0,01	-0,01	0,03	0,00	0,02

Tabela 10: Kazalniki gospodarnosti

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

Graf 7: Kazalniki gospodarnosti

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

	TVP D. D.	FILTRIRNA INDUSTRIJA D. O. O.	POVPREČJE PANOGE
Celotna gospodarnost	1,02	1,06	1,03
Gospodarnost poslovanja	1,03	1,04	1,02
Čista dobičkonosnost	0,02	0,04	0,02
Dobičkonosnost poslovnih prihodkov	0,02	0,04	0,02

Tabela 11: Primerjalni kazalniki gospodarnosti

Vir podatkov: Ajpes – finančni podatki - <https://www.ajpes.si/fipo/30.09.2007>

5.6 Kazalniki donosnosti

Donosnost (rentabilnost) je gotovo najbolj sintetičen kazalnik uspešnosti delovanja; v načelu gre za pojasnjevanje, kaj je bilo doseženo z vložkom, ki se pojavlja v imenovalcu kazalnika (Turk, 1996, 34).

Kazalniki donosnosti pojasnjujejo produktivno moč gospodarske družbe, saj so, kadar gre za povečanje produktivnosti gospodarske družbe in s tem za povečanje njene ekonomske učinkovitosti, koeficienti večji. Kadar pa se koeficienti donosa zmanjšujejo, je nujno, da bo upadla tudi učinkovitost gospodarske družbe (http://www.ajpes.si/fipo/Pojasnila_za_gd.asp, 30. 09. 2007).

Proizvodnost sredstev

Kazalnik kaže na učinkovitost uporabe sredstev gospodarske družbe in pove, koliko skupnih prihodkov je gospodarska družba dosegla na evro obstoječih sredstev (Kolenc, Logar, 2007, 74).

$$\text{Proizvodnost sredstev} = \frac{\text{skupni prihodki}}{\text{povprečna sredstva}}$$

Čim večja je vrednost kazalnika, tem uspešnejša je gospodarska družba. Izračunani kazalniki po posameznih letih so razvidni iz Tabele 12. V vseh opazovanih letih je bila vrednost kazalnika manjša od ena, le v letu 2003 je bila vrednost kazalnika večja od ena, kar pomeni, da je podjetje na vsakih 100 € vloženih sredstev doseglo med 7 in 10 € dobička in glede na rezultate je bilo poslovodstvo uspešno. Pri presoji kazalnika je potrebno upoštevati še kazalnik čiste dobičkovnosti skupnih prihodkov.

Čista donosnost sredstev

Kazalnik nam pove, koliko čistega dobička je gospodarska družba izkazala na evro sredstev. Ta kazalnik kaže, kako uspešno je poslovodstvo upravljalo s sredstvi. Čim večja je vrednost kazalnika, tem uspešnejša je gospodarska družba (Kolenc, Logar, 2007, 74).

$$\text{ROA - čista donosnost sredstev} = \frac{\text{čisti dobiček / čista izguba}}{\text{povprečna sredstva}} \times 100$$

Izračunani kazalniki po posameznih letih so prikazani v Tabeli 12 in so v vseh opazovanih letih visoki, razen v letu 2003, kjer je le-ta zelo nizek, saj je podjetje v tem letu ustvarilo nizek

dobiček, dobiček iz poslovanja pa je izkazoval izgubo. To pomeni, da je bilo poslovodstvo v tem letu neuspešno pri upravljanju s sredstvi. V naslednjih letih je bilo poslovanje podjetja uspešnejše in je poslovodstvo z manjšimi vloženimi sredstvi ustvarilo boljši poslovni izid.

Čista donosnost kapitala

Čista donosnost kapitala je eden izmed najpomembnejših in najpogosteje uporabljenih kazalnikov pri presoji uspešnosti upravljanja s premoženjem gospodarske družbe (Kolenc, Logar, 2007, 76).

Donosnost kapitala je za lastnike najpomembnejši in hkrati eden od najpogosteje uporabljenih kazalnikov, ker gre dejansko za pojasnjevanje tega, kako uprava podjetja uspešno upravlja s premoženjem podjetja.

$$\text{ROE - čista donosnost kapitala} = \frac{\text{čisti dobiček / čista izguba}}{\text{povprečni kapital}} \times 100$$

Kazalnik spada med obvezne računovodske kazalnike po SRS in so ga podjetja dolžna prikazati v svojih razkritjih. Izračun tega kazalnika je razviden v Tabeli 12. Od leta 2004 do leta 2005 opazimo postopno rast, v letu 2006 pa se je vrednost kazalnika znižala in znaša 2,72, saj je poslovodstvo z zmanjšanjem rezerv iz dobička za lastne delnice v znesku 30.390 € zmanjšalo tudi povprečni kapital, s tem pa tudi premoženje lastnikov.

Pomanjkljivosti kazalnika čiste donosnosti kapitala so:

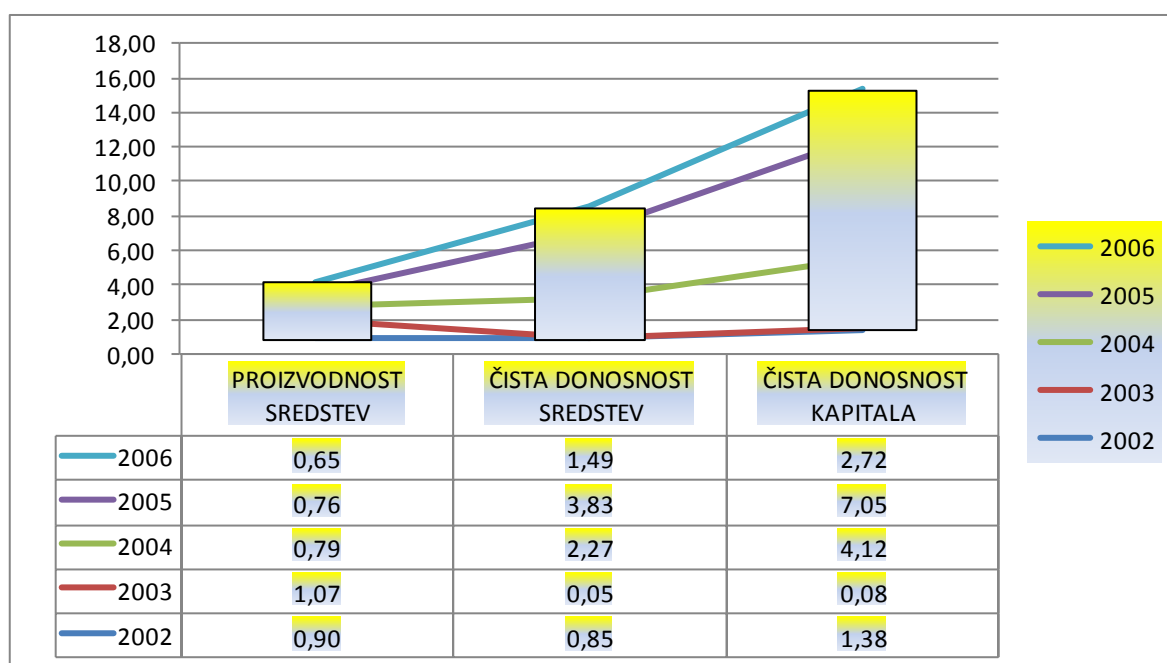
- kazalnik prikazuje stanje za eno leto nazaj, kar pomeni, da zanemarija uspešnost dolgoročnih odločitev. Nekatere odločitve dajejo pozitivne učinke šele čez določeno obdobje;
- kazalnik ne kaže tega, kakšno poslovno in finančno tveganje je povezano z doseganjem izraženega dobička. Z visokim zadolževanjem lahko podjetje doseže visoko vrednost kazalnika, pri tem pa je poslovanje podjetja zaradi visoke vrednosti dolga izredno tvegano. Tudi v primeru hitre rasti podjetje ugodno vpliva na kazalnik čiste donosnosti kapitala; vendar podjetje lahko zaide v težave plačilne nesposobnosti, kar zopet povečuje tveganje poslovanja podjetja;
- pri izračunu kazalnika se upošteva knjigovodska vrednost kazalnika, ki je običajno drugačna od tržne vrednosti. Če se kazalnik izračuna po tržni vrednosti, je lahko vrednost kazalnika mnogo nižja kot pri izračunu po knjižni vrednosti.

Primerjava kazalnikov s sorodnim podjetjem in povprečjem panoge, ki so prikazani v Tabeli 13, je pri sorodnem podjetju večji le kazalnik proizvodnosti sredstev, ostala dva kazalnika pa sta zelo nizka. Iz tega lahko razberemo, da je sorodno podjetje ustvarilo nizek dobiček in da je posloводство poslovalo slabo.

Kazalniki donosnosti	2002	2003	2004	2005	2006
Proizvodnost sredstev	0,90	1,07	0,79	0,76	0,65
Čista donosnost sredstev	0,85	0,05	2,27	3,83	1,49
Čista donosnost kapitala	1,38	0,08	4,12	7,05	2,72

Tabela 12: Kazalniki donosnosti

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

Graf 8: Kazalniki donosnosti

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

	TVP D. D.	FILTRIRNA INDUSTRIJA D. O. O.	POVPREČJE PANOGE
Proizvodnost	0,65	0,92	1,44
Čista donosnost sredstev	1,49	0,04	0,03
Čista donosnost kapitala	2,72	0,05	0,07

Tabela 13: Primerjalni kazalniki donosnosti

Vir podatkov: Ajpes – finančni podatki - <https://www.ajpes.si/fipo/30.09.2007>

5.7 Kazalniki produktivnosti in dohodkovnosti

Med kazalnike, ki izražajo uspešnost poslovanja, spadajo tudi kazalniki produktivnosti in dohodkovnosti. Z njimi pokažemo, kako uspešni so bili zaposleni delavci, ki so bili vključeni v proizvodni proces, tako za podjetje kot osebno.

S produktivnostjo merimo razmerje med količinsko izraženimi učinki in količinami prvin poslovnega procesa, ki so bile uporabljene. Kot prvine poslovnega procesa najpogosteje upoštevamo le en variabilni input, to je delo (število ur, število zaposlenih, ipd). Večji kot je kazalnik produktivnosti, bolj učinkovito so izkoriščene prvine poslovnega procesa, torej variabilni input (Kolenc, Logar, 2007, 77).

Prihodki na zaposlenca

Kazalnik nam pokaže, koliko skupnih prihodkov na zaposlenega je gospodarska družba ustvarila v opazovanem letu (Kolenc, Logar, 2007, 77).

$$\text{Prihodki na zaposlenca} = \frac{\text{skupni prihodki}}{\text{povprečno število zaposlenih}}$$

v €

Prihodek na zaposlenega je v letu 2002 znašal 33.010,56 € in v letu 2006 31.403,78 €. Prihodek na zaposlenca z leti sorazmerno raste, nekoliko nižji je le v letu 2006, saj so tudi skupni prihodki v primerjavi s preteklimi leti manjši.

Dodana vrednost oz. izguba na substanci na zaposlenega

Kazalnik nam pove, kolikšno novo ustvarjeno vrednost je ustvarila gospodarska družba v enem letu. Dodana vrednost je osnovni ekonomski indikator in temeljno merilo gospodarske aktivnosti ter uspeha (Kolenc, Logar, 2007, 78).

$$\text{Dodana vrednost / izguba na substanci na zaposlenega} = \frac{\text{kosmati donos iz poslovanja - stroški blaga, materiala in storitev - drugi odhodki iz poslovanja}}{\text{povprečno število zaposlenih}}$$

v €

Povprečna novo ustvarjena vrednost na zaposlenega v letu 2002 znaša 15.634,86 €, v letu pa 2006 15.173,48 €. Izračuni po posameznih letih so razvidni v Tabeli 14. Kazalnik se je v letu 2003 zvišal, saj so bili prihodki to leto najvišji, stroški blaga, materiala in storitev pa najnižji.

V naslednjih letih se kazalnik sorazmerno zvišuje, kar pomeni, da družba ustvarja večjo kakovost poslovnih učinkov – proizvodov in s tem tudi uspešnost gospodarske družbe.

Čisti poslovni izid na zaposlenca

Ta kazalnik nam pove, koliko dobička ustvari podjetje na zaposlenega delavca. Visoka vrednost kazalnika je značilna za podjetja, ki uporabljajo visoko tehnologijo, in je manjša tam, kjer prevladujejo ročna dela. Ta kazalnik je uporaben predvsem v primeru, ko se poslovodstvo pogaja o višini plač z zaposlenimi v podjetju (Benedik, 2003, 51).

$$\text{Čisti poslovni izid na zaposlenca} = \frac{\text{čisti dobiček / čista izguba}}{\text{povprečno število zaposlenih}} \\ \text{v €}$$

Kazalnik je največji v letu 2005, ko je podjetje ustvarilo 1.745,99 € čistega dobička na zaposlenca, saj je podjetje v tem letu ustvarilo tudi največ dobička; v letu 2003 pa je le-ta najnižji, saj je bil tudi ustvarjeni dobiček najnižji.

Povprečna mesečna plača na zaposlenega

Kazalnik nam prikazuje povprečno mesečno plačo na zaposlenega v gospodarski družbi (Kolenc, Logar, 2007, 78).

$$\text{Kapitalska pokritost stalnih sredstev in zalog} = \frac{(\text{plače / število mesecev poslovanja})}{\text{povprečno število zaposlenih}}$$

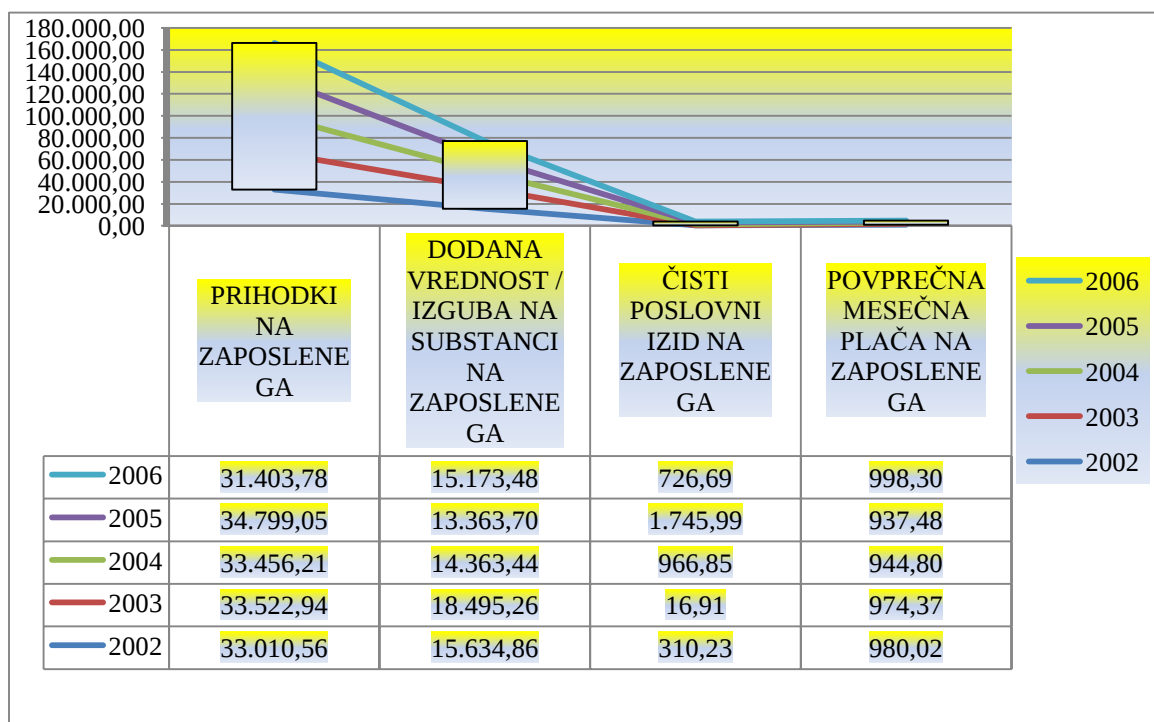
Povprečna mesečna plača na zaposlenega je bila v letu 2002 980,02 €, v letu 2006 pa 998,30 €. Po izračunih kazalnikov ugotavljam, da se povprečna plača sorazmerno zvišuje.

Primerjava s sorodnim podjetjem in povprečjem panoge, ki je prikazana v Tabeli 15, prikazuje, da je sorodno podjetje ustvarilo kar za 43.209 € več prihodkov na zaposlenega, 19.813 € več dodane vrednosti na zaposlenega, 2.478 € več čistega poslovnega izida na zaposlenega in da je povprečna plača za 299,70 € višja na zaposlenega. Na podlagi primerjave ugotavljam, da sorodno podjetje z manj zaposlenimi ustvarja večjo razliko in je uspešnejše pri ustvarjanju ter prodaji svojih proizvodov.

Kazalniki produktivnosti in dohodkovnost	2002	2003	2004	2005	2006
Prihodki na zaposlenega	33.010,56 €	33.522,94 €	33.456,21 €	34.799,05 €	31.403,78 €
Dodana vrednost / izguba na substanci na	15.634,86 €	18.495,26 €	14.363,44 €	13.363,70 €	15.173,48 €
Čisti poslovni izid na zaposlenega	310,23 €	16,91 €	966,85 €	1.745,99 €	726,69 €
Povprečna mesečna plača na zaposlenega	980,02 €	974,37 €	944,80 €	937,48 €	998,30 €

Tabela 14: Kazalniki produktivnosti in dohodkovnost

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

Graf 9: Kazalniki produktivnosti in dohodkovnosti

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

	TVP D. D.	FILTRIRNA INDUSTRIJA D. O. O.	POVPREČJE PANOGE
Prihodki na zaposlenega	311.403,78 €	74.612 €	107.165 €
Dodana vrednost/ izguba na substanci na zaposlenega	15.173,48 €	34.986 €	22.346 €
Čisti poslovni izid na zaposlenega	726,67 €	3.205 €	2.191 €
Povprečna mesečna plača na zaposlenega	998,30 €	1.298 €	1.055 €

Tabela 15: Primerjalni kazalniki produktivnosti in dohodkovnosti

Vir podatkov: Ajpes – finančni podatki - <https://www.ajpes.si/fipo/30.09.2007>

5.8 Kazalniki finančne moči

Kazalniki finančne moči so kazalniki, ki kažejo stabilnost poslovanja na dolgi rok. Osnova zanje je bilanca dolgoročnih obveznosti do virov in sredstev (Kolenc, Logar, 2007, 78).

Kreditna sposobnost

Če je ta kazalnik enak ali večji od ena, podjetje izpolnjuje kriterij in lahko prevzema kreditne obveznosti. Če je kreditna sposobnost < 1, podjetje dolgoročna vlaganja financira s kratkoročnimi viri, kar lahko privede do likvidnostne težave; če je kazalnik kreditne sposobnosti = 1, je horizontalna struktura bilance uravnovešena. Ni vseeno, ali so dolgoročni viri pretežno kapital ali dolgoročni krediti. Slednji so morda že tako visoki, da je odplačevanje glavnice preveliko breme za nemoteno poslovanje, obstoječa sredstva za reprodukcijo ne bodo zadoščala (Kolenc, Logar, 2007, 79).

$$\text{Kreditna sposobnost} = \frac{\text{Kapital} + \text{dolgoročne rezervacije} + \text{dolgoročne obveznosti}}{\text{stalna sredstva} + \text{dolgoročne terjatve}} \geq 1$$

Družba na podlagi izračuna kazalnika kreditne sposobnosti lahko prevzema kreditne obveznosti, saj je kazalnik v vseh letih večji od ena, vendar mora podjetje paziti, da se ne zadolži preveč.

Kazalniki finančne moči	2002	2003	2004	2005	2006
Kreditna sposobnost	1,15	1,48	1,44	1,30	1,26

Tabela 16: Kazalnik kreditne sposobnosti

Vir: Letno poročilo podjetja TVP-VZMETNI INŽENIRING D. D. za leto 2002, 2003, 2004, 2005 in 2006

6 PREDLOGI POSLOVODSTVU PODJETJA

Na podlagi izračunanih kazalnikov sem prišla do ugotovitev, da je podjetje v letih proučevanja ustvarilo dobiček, kar nakazuje dobre smernice vodstva podjetja.

Podjetje je sicer imelo v letu 2002 likvidnostne težave, vendar je s pravilnim poslovnim načrtom te težave rešilo in v naslednjih letih likvidnostnih težav ni bilo več zaznati.

Pri izračunih kazalnikov celotne gospodarnosti sem prišla do ugotovitev, da so koeficienti nizki v primerjavi z ustvarjenim dobičkom. Nizka vrednost je posledica previsokih stroškov materiala, ki je potreben za izdelavo proizvodov, ter prenizkih prodajnih cen na trgu. Vodstvo podjetja bo moralo izbrati najbolj ugodne ponudnike materiala, da zniža materialne stroške; prav tako bi bilo mogoče potrebno ustaviti proizvodnjo tistih gotovih izdelkov, ki ne pokrivajo niti osnovnih stroškov proizvodnje.

Pri kazalnikih produktivnosti opazimo sorazmerno rast od leta 2002 do leta 2005, v letu 2006 pa se kazalnik zniža, saj so se tudi skupni prihodki znižali. Vodstvo podjetja bo moralo iskati nove trge za prodajo svojih proizvodov, oziroma načrtovati izdelavo novih proizvodov, ki bi nadomestili izpad prihodkov.

Glede na strukturo zaposlenih bi moralo poslovodstvo razmišljati o znižanju števila zaposlenih in o posodobitvi proizvodnih strojev.

Vodstvo podjetja bo moralo veliko več časa posvetiti kontroli stroškov, povečati agresivnost na trgu in povečati prihodke ob nespremenjenih stroških.

Podjetje proučevane panoge kovinske industrije mora za svoj obstoj nenehno iskati nove tržne niše, da na ta način povečuje prihodke ter tako posredno izboljšuje dobičkonosnost sredstev, kar pa je v današnjem času, ko prevladuje svetovna gospodarska recesija, izredno težko.

7 SKLEP

Vse ostrejša konkurenca, ki jo je prinesla globalizacija, podjetja sooča z vedno večjimi tveganji, iskanje priložnosti ob obvladovanju tveganj v poslovanju pa je eden izmed ključnih dejavnikov uspeha današnjega managementa. V današnjih zapletenih in hitro spreminjajočih se razmerah, si uspešnega odločanja v podjetju ne moremo zamišljati brez ustreznih informacij. V preteklosti so bile pri nas računovodske informacije zapostavljene, danes pa se uprava in vsi, ki v podjetju odločajo, dobro zavedajo, da so pravilne in pravočasne računovodske informacije nujno potrebne za sprejemanje pravih poslovnih odločitev. Računovodstvo je nepogrešljiva funkcija pri poslovanju podjetja, saj brez njega podjetje ne more delovati. Vodstvo podjetja mora računovodske informacije razumeti, da lahko sprejema poslovne odločitve, ki mu pomagajo delovati v neomejenem poslovnem svetu.

Zato sem v nalogi proučevala računovodske informacije, ki so zbrane v letnih poročilih in v letnih računovodskih izkazih ter so podlaga za sprejemanje poslovnih odločitev.

Diplomska naloga je razdeljena v tri poglavja, ki se med seboj dopolnjujejo oziroma povezujejo; diplomska naloga je sestavljena tako iz teoretičnega kot iz praktičnega dela. Tako sem v prvem delu, ki predstavlja proučevano gospodarsko družbo. V drugem delu, ki je izrazito teoretičen, sem opredelila računovodske informacije, njihov pomen ter opisala kazalnike in njihov pomen pri analiziranju gospodarske družbe.

Tretje poglavje temelji na računovodskem analiziranju. V tem poglavju, ki temelji na teoretični in praktični osnovi, sem prikazala vrsto kazalnikov, ki so lahko pomembni za podjetje. Po SRS obstajajo obvezni računovodski kazalniki, ki jih morajo podjetja predložiti skupaj z letnimi poročili, ostale kazalnike pa lahko v podjetju izračunajo za lastne potrebe. Spremljajo lahko: trend prodaje, stroške glede na ustvarjeno realizacijo, delež dobička v prihodkih ... Tako dobimo informacije o tem, ali je podjetje kapitalsko ustrezno, dobičkonosno, plačilno sposobno itd. V tretjem poglavju sem poleg teorije prikazala tudi primere izračunov za določene kazalnike, pri tem pa sem se opirala na letna poročila in letne računovodske izkaze proučevanega podjetja. Slabost izračunanih kazalnikov je ta, da vsi izračuni temeljijo na preteklih podatkih in so lahko zelo zavajajoči pri pojasnjevanju prihodnjega delovanja podjetja.

8 LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

1. Atrill, P., McLaney, E.: *Accounting and Finance for non-specialists*, Harbow, 1996,
2. Benedik, B.: *Ugotavljanje uspešnosti podjetij z računovodskimi in finančnimi kazalniki*, Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, 2003.
3. Bergant, Ž.: *Vpliv zakona o finančnem poslovanju podjetij na delo analitikov*, Zbornik referatov: Pomen analiziranja za kakovost odločitev in drugih ravnateljev ter strokovnjakov, Portorož, Ljubljana, 2000.
4. Bergant, Ž.: *Analiza poslovanja podjetij*. Zbornik referatov: Posvetovanje o sodobnih vidikih analize poslovanja podjetij, Portorož, Ljubljana, 2003.
5. Bernstein, L. A.: *Analysis of Financial Statements*, Business One Irwin, Homewood, Illinois, 1993.
6. Črčinovič-Krofič, V., Andreja V.: *Finančno računovodstvo*, 1., Višja strokovna šola Academia, izdaja za interno uporabo, Maribor, 2006.
7. Dominko, Š., Hojak S., Petejan A.: *Poslovodno Računovodstvo*, Višja strokovna šola Academia, 2. izdaja za interno uporabo, Maribor, 2007.
8. Duhovnik, M.: *Uspešnost in učinkovitost podjetja na podlagi ekonomskih in finančnih kazalnikov*, Ekonomska Fakulteta, Doktorska Disertacija. Ljubljana, 2002.
9. Giacomino, E. Don, Mielke E. D.: *Cash Flows , Another approach to ratio Analysisi*, *Journal of Accountancy*, New York, 1993.
10. Gibson, H. C.: *Financial Reporting and Analysisi*, London, 2000.
11. Helfert, A. E.: *Tehniques of Financial Anallysisi*, Boston, 2000.
12. Ipavec, A.: *Analiza uspešnosti poslovanja družbe Petrol d. d.*, Diplomsko delo, Ekonomska fakulteta Ljubljana, Ljubljana, 2004.
13. Jezernik, L.: *Osnove računovodstva*, Višja strokovna šola Academia 1. izdaja za interno uporabo, Maribor, 2005.
14. Kavčič, S.: *Podrobnejša predstavitev osnutkov SRS 20, SRS 23 in SRS 29*, Slovenski inštitut za revizijo, Zbornik referatov 4. letne konference preizkušenih računovodij, Ljubljana, 2001.
15. Koletnik, F.: *Analiziranje računovodskih izkazov*, Ekonomska poslovna fakulteta, Maribor, 1995.
16. Koletnik, F.: *Računovodstvo za notranje uporabnike informacij*, Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, Ljubljana, 2004.

17. Koletnik, F., Koželj S.: *Redni in posebni računovodski izkazi*, Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, Ljubljana, 2005.
18. Kolenc, T., Logar D.: *Analiza bilanc in revizije*, Višja strokovna šola Academia, 1. izdaja za interno uporabo, Maribor, 2007.
19. Korošec, B.: *Analiziranje računovodskih izkazov*, Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, Ljubljana, 1995.
20. Lipovec, F.: *Analiza in planiranje poslovanja*, ČGP Delo TOZD Gospodarski vestnik, Ljubljana, 1983.
21. Mayr, B.: *Kako brati računovodske izkaze*, Novi Forum, Ljubljana, 2000.
22. Niven, R. P.: *Balanced Scorecard, step by step. Maximizing Performance and Maintaining Results*, John Wiley&Sons Ltd., Boston, 2000.
23. Oder, M.: *Analiza bilanc*, Revija Iks 1-2, Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev, Ljubljana, 2007.
24. Oder, M.: *Slovenski računovodski standardi*, Uradni list št. 118, Ljubljana, 2006.
25. Pistovnik, R.: *Uravnoteženi sistem kazalnikov*, Magistrsko delo, Ekonomska fakulteta Ljubljana, Ljubljana, 2004.
26. Rees, B.: *Financial analysis*, John Wiley&Sons Ltd., London, 1994.
27. Simčič, G.: *Analiza računovodskih izkazov za odločanje v malih podjetjih*, Ekonomska fakulteta Ljubljana, specialistično delo, Ljubljana, 2004.
28. Turk, I.: *Pojmovnik računovodstva, financ in revizije*, SIR, Ljubljana, 2004.
29. Turk, I.: *Računovodski kazalniki*, Revizor, Ljubljana, 1996.
30. Turk, I., Melavc D.: *Računovodstvo*, Moderna organizacija, Kranj, 1998.
31. Vezjak, B.: *Razkritja v letnih poročilih za podjetja, zavezana reviziji*, Revizor 11/02, Ljubljana, 2002.
32. Viel, J.: *Betriebs und Unternehmensanalyse*, Westdeutscher Verlag, Koln, 1958.
33. Zadavec, R.: *Zaključni račun z analizo*, Primat, Ljubljana, 1997.
34. Walton, P.: *Financial Statement Analysis*, London, 2000.

VIRI

1. Poslovno poročilo družbe TVP-VZMETNI INŽENIRING d. d. za leto 2006.
2. Letno poročilo družbe TVP- VZMETNI INŽENIRING d. d. za leto 2002.
3. Letno poročilo družbe TVP- VZMETNI INŽENIRING d. d. za leto 2003.
4. Letno poročilo družbe TVP- VZMETNI INŽENIRING d. d. za leto 2004.
5. Letno poročilo družbe TVP- VZMETNI INŽENIRING d. d. za leto 2005.
6. Letno poročilo družbe TVP- VZMETNI INŽENIRING d. d. za leto 2006.

INTERNETNI VIRI

1. <http://www.tvp-vzmeti.si/> 04.09.2007.
2. http://www.si-revizija.si/racunovodje/dokumenti/precisceni_SRS/SRS29-popravki.doc 05.09.2007.
3. http://www.si-revizija.si/racunovodje/pravila_stroke.php 05.09.2007.
4. <http://www.visoka-sola.com/pripone/INTERNETNA%20VERZIJA.doc> 05.09.2007.
5. <http://www.iracunovodstvo.eu/BazaZnanja.aspx> 05.09.2007.
6. <http://www.mojdenar.com/alea/dokumenti/dokument.asp?id=63> 05.09.2007.
7. <http://www.ekonomija.si/index.php> 05.09.2007.
8. <http://www.ljse.si/cgi-bin/jve.cgi?doc=439&sid=tmH36t4D4G5tuzKL> 11.09.2007.
9. <http://www.relacije.com/clanek.php?niceid=letno-porocilo-predstavitve-in-razkritja-o-poslovanju-gospodarske-druzbe> 15.09.2007.
10. <http://www.bonitete.si/> 15.09.2007.
11. http://www.ajpes.si/fipo/Pojasnila_za_gd.asp 30.09.2007.
12. <https://www.ajpes.si/fipo/> 30.09.2007.
13. <http://racunovodja.com/clanki.asp?clanek=3992> 30.09.2007.
14. <http://www.si-revizija.si/publikacije/index.php> 30.09.2011

9 PRILOGE

PRILOGA 1: Bilanca stanja

BILANCA STANJA	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006
SREDSTVA	1.860.324	1.634.155	2.162.225	2.360.959	2.339.751
STALNA SREDSTVA	1.172.994	884.091	1.116.280	1.350.343	1.321.625
Neopredmetena dolgoročna sredstva	0	0	2.434	0	0
Opredmetena osnovna sredstva	1.169.334	884.091	875.461	1.138.496	1.177.396
Dolgoročne finančne naložbe	3.660	0	238.385	211.847	144.229
GIBLJIVA SREDSTVA	684.884	750.046	1.045.740	1.003.876	1.012.071
Kratkoročne poslovne terjatve	443.625	388.661	451.396	448.235	333.188
Kratkoročne finančne naložbe	3.998	0	173.623	254.328	390.762
Dobroimetja pri bankah, čeki in gotovina	13.525	38.527	114.449	103.908	78.627
AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2.446	18	205	6.740	6.055
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	1.860.324	1.634.155	2.162.225	2.360.959	2.339.751
KAPITAL	1.142.199	1.143.080	1.192.167	1.282.557	1.287.227
Vpoklicani kapital	426.945	426.945	426.945	426.945	426.945
Kapitalske rezerve	0	0	0	0	491.788
Rezerve iz dobička	204.595	204.595	204.595	204.595	174.304
Preneseni čisti dobiček	3.126	18.867	19.752	68.839	159.229
Prenesena čista izguba	0	0	0	0	0
Čisti dobiček poslovnega leta	15.745	885	49.087	90.390	34.961
Čista izguba poslovnega leta	0	0	0	0	0
Prevrednotovalni popravki kapitala	491.788	491.788	491.788	491.788	0
REZERVACIJE	0	0	0	0	0
FINANČNE IN POSLOVNE OBVEZNOSTI	718.125	491.075	971.058	1.078.402	1.052.524
Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	208.234	166.399	419.521	475.904	377.113
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	198.114	156.279	397.067	303.301	248.073
Druge dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	10.120	10.120	22.454	172.613	129.040
Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	509.891	324.676	550.537	602.488	675.411
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	59.348	59.362	151.198	218.741	368.503
Druge kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	450.543	265.314	399.339	383.747	306.908

PRILOGA 2: Izkaz poslovnega izida

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006
SKUPNI PRIHODKI	1.675.286	1.754.926	1.698.572	1.801.547	1.510.836
ČISTI PRIHODKI	1.604.064	1.579.707	1.760.028	1.773.012	1.455.322
Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	1.436.221	1.414.768	1.656.991	1.670.445	1.296.591
čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	164.843	164.939	103.037	102.567	158.731
SPREMEMBA VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	34.427	-36.993	-88.384	-94.755	5.075
DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	3.848	177.049	5.729	4.536	13.850
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	1.639.339	1.719.763	1.677.373	1.682.793	1.474.247
POSLOVNI ODHODKI	1.597.227	1.721.747	1.625.751	1.671.016	1.430.911
Stroški blaga materiala in storitev	814.906	734.823	939.524	975.276	736.138
Stroški dela	596.833	612.098	575.611	582.403	576.336
Odpisi vrednosti	154.524	358.113	101.999	97.659	110.324
Drugi poslovni odhodki	30.964	16.713	8.617	15.678	8.113
DOBIČEK/IZGUBA IZ POSLOVANJA	42.112	-1.984	51.622	11.777	43.336
FINANČNI PRIHODKI	3.890	18.579	13.149	30.638	26.507
FINANČNI ODHODKI	32.199	27.997	22.219	39.268	44.955
DAVEK IZ DOBIČKA IZ REDNEGA DELOVANJA	0	0	0	0	0
ČISTI DOBIČEK/IZGUBA IZ REDNEGA DELOVANJA	13.803	-11.402	42.552	3.147	24.888
Izredni prihodki	32.057	16.584	8.050	88.116	10.082
Izredni odhodki	30.116	4.297	1.515	873	9
DOBIČEK/IZGUBA ZUNAJ REDNEGA DELOVANJA	1.941	12.287	6.535	87.243	10.073
DAVEK IZ DOBIČKA ZUNAJ REDNEGA DELOVANJA	0	0	0	0	0
DRUGI DAVKI	0	0	0	0	0
CELOTNI DOBIČEK/IZGUBA	15.744	885	49.087	90.390	34.961
DAVKI SKUPAJ	0	0	0	0	0
ČISTI DOBIČEK/IZGUBA OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	15.744	885	49.087	90.390	34.961
POVP. ŠT. ZAPOSLENIH NA PODLAGI DELOVNIH UR	50,75	52,35	50,77	51,77	48,11
ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	12	12	12	12	12